

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 9

1 9 6 7

MASSEMEDADAGEN 7 MAI

APPELL FRA BISKOPEN
FILMEN OG «ST. OLAV»
EN KATOLSK GALLUP

ROM: Kong Olav V avla fredag 28. april et offisielt besøk hos pave Paul.

BONN: Pavens visjonære appell ser verden og alle mennesker som et hele. Den er derfor overlegen den politikk som stadig splitter menneskene i fiendtlige blokker, i øst—vest, i luksus og nød, i utdannelse og analfabetisme, i gode og mindre gode raser, sier ungdomsbevegelsen Junge Union Deutschlands i en uttalelse om encyklikaen «Populorum Progressio». Unge i alle land vil følge pavens oppfordring om en verdensomspennende solidaritet med ny idealisme, heter det.

ROM: Generaldirektør Sen i De forente nasjoners organisasjon for ernæring og jordbruk, FAO har på en pressekonferanse gitt uttrykk for sin takknemlighet over pave Pauls siste encyklika. Han erklærte seg overbevist om at den pavelige rundskrivelse vil bli en veldig støtte i kampen mot nøden i verden og minnet om at den katolske kirke med dette dokument har satt hele sin moralske autoritet bak hjelpearbeidet.

NEW YORK: Den amerikanske finansavisen Wall Street Journal skriver om encyklikaen at den inneholder «oppvarmet marxisme som gis et strøk religiøs fernis».

PARIS: Den konservative avisen Le Figaro skriver at rundskrivelsen er en parallell til Leo XIII's encyklikaer som i sin tid rystet den «såkaltte sosiale liberalismes» ideer. Paul VI behandler nå det samme problem på internasjonalt plan, skriver avisen.

KØBENHAVN: Ifølge nyhetsbyrået KNA har 47 danske teologer deriblant Danmarks katolske biskop Hans Martensen offentliggjort en Vietnam-appell hvor de går inn for en stans i de amerikanske bombeangrepene mot Nord-Vietnam. Blant undertegnerne er ellers biskoper, prester og teologiprofessorer fra den danske folkekirke og frikirkesamfunn.

Nyhetsbyrået beretter at den pavelige delegat i København, erkebiskop Heim etter at appellen ble offentliggjort har sendt et brev til samtlige katolske prester i Skandinavia hvor han henviser til at Nordens katolikker utgjør et lite mindretall. Vi er her for å forkynde evangeliet, ikke for å drive verdenspolitikk. Det er ikke vår oppgave og ikke vår sending, heter det.

Efter hva «St. Olav» erfarer har delegatens brev vakt forundring på flere hold. Saken har også vært kommentert i dansk og norsk dagspresse og har gitt anledning til en interpellasjon i det danske Folketing om den Apostoliske Delegats egentlige status.

WARSCHAWA: De over 28 000 ordensøstre i Polen befinner seg i en prekær situasjon. På grunn av myndighetenes innskrenkning i deres muligheter for arbeidsinnsats, er den finansielle stilling for mange kongregasjoner i landet forsvunnet, og søstrene lever på et eksistensminimum. Pavens utsending, mgr. Casaroli ble orientert om forholdene under sine besøk nylig i Polen.

ROM: Paven har utnevnt den franske kardinal Villot til prefekt for Kongregasjonen for gjennomføringen av Konsilets vedtak. Stillingen har vært ledig siden den italienske kardinal Ciriacis død like før jul.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	7.00 9.00 9.45 og	11.00 19.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	10.30
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 21 25 87		10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: St. Paul kirke, Christies gt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
Vår Frue kirke, Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK, Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: Vor Frue kirke, Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15 6.20	10.30 —
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 2101		
BODØ: St. Eystein kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31. VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

DET TRYKTE ORD

EN APPELL FRA BISKOPEN

Det annet Vatikankonsil har med sitt dekret om massemediene lagt alle katolske kristne, geistlighet og legfolk, sterkt på sinne at vi må føle ansvar for det viktige livsområde som heter presse, film, teater, radio og fjernsyn. Disse påvirkningsmidler preger i vid utstrekning mentalitet og tenkemåte i vår tid. Kristne mennesker bør søke anledning til å gjøre sitt livssyn gjeldende gjennom disse media, og således gjøre sin kristendom til et nærvær og en inspirasjon i den almene opinion. Dekretet understreker også vårt ansvar for våre egne, katolske media. Nettopp i et miljø hvor en mer eller mindre vidtgående avkristning er merkbar, er dette et anliggende vi må ta alvorlig.

Under våre små forhold er det begrenset hva vi kan make i denne sektor. Men vi må gjøre hva vi kan, og strekke våre beskjedne muligheter lengst mulig. Etter konsilet har vi derfor i Oslo Katolske Bispedømme opprettet en kommisjon for massemedia som allerede har nedlagt et godt og effektivt arbeide. Videre har vi tatt et stort løft for å gjøre konsilets avgjørelser kjente og tilgjengelige i norsk sprogrdrakt. Men vi kan gjøre mer.

Når den katolske kirke verden over den 7. mai samler seg om disse spesielle oppgaver i apostolatet, finner jeg det ønskelig at vi i første omgang samler oss om to konkrete tiltak. Med sogneprestenes hjelp må vi i hver enkelt menighet finne frem til en kontaktmann for vår Mas-

semediakommisjon, så dens arbeide i større grad kan komme hele vårt bispedømme til gode.

Videre er tiden inne til et krafttak for «St. Olav», vårt snart 80 år gamle blad som har en viktig oppgave i denne tid, da så mange nye impulser gjør seg gjeldende i Kirken. For å gjøre bladet til et talerør for den fornyelse både på det indre og ytre plan som konsilet har pålagt oss er redaksjonen blitt utvidet, og i konsilets ånd er legmanns-innslaget i bladets spalter blitt sterkere. Den friere opinion og den videre orientering om Kirkens situasjon og problemer i verdens-sammenhengen er kommet mer i forgrunnen. En modernisering av utstyret er forestående.

«St. Olav»s stemme når allerede adskillig lenger enn vi kunne vente, og vi har mange og interessante vitnesbyrd om at den blir hørt og respektert også blant ikke-katolske lesere. Men den kan nå lenger. «St. Olav» trenger fler abonnenter både innenfor og utenfor vårt katolske miljø. Jeg ber derfor geistligheten, søstrene og legfolket om å møte bladet med godvilje selv om de ikke alltid måtte være personlig enig i alt som skrives, og gjøre hva de kan for å gi det en videre utbredelse og en tryggere basis. «Massemediadagen» 1967 bør stå i denne viktige oppgaves tegn, og føles som en hjertesak for de troende i vårt bispedømme.

Oslo, den 10. april 1967.

† John Willem Gran
Biskop

DETTE NUMMER:

I og med dette nummer kommer «St. Olav» med en ny forside, tegnet av Herman Bongard. Samtidig presenteres bladet i et nytt format som vi tror svarer bedre til dagens krav til stoff og bilder og som er hendigere.

Av innholdet nevner vi:

KAN MAN STOLE PÅ 993 KATOLIKKER? *Om en gallup blant amerikanske trosfeller* — side 132.

FORELDRENE HAR HOVEDANSVARET — *Om forberedelsen av barna til førstekommunion* — side 134.

PROBLEMET MED Å GLEDE ANDRE — *Dagens kløvnebetragtning* — side 136.

KATOLSK FILMVURDERING — side 148.

JESU MOR — UNNTAGELSESMENNESKET — side 140.

OMSORG FOR DE DØENDE — *Av vår medarbeider, lege Helge Erik Solberg* — side 142.

INN I SAMFUNNET — side 136

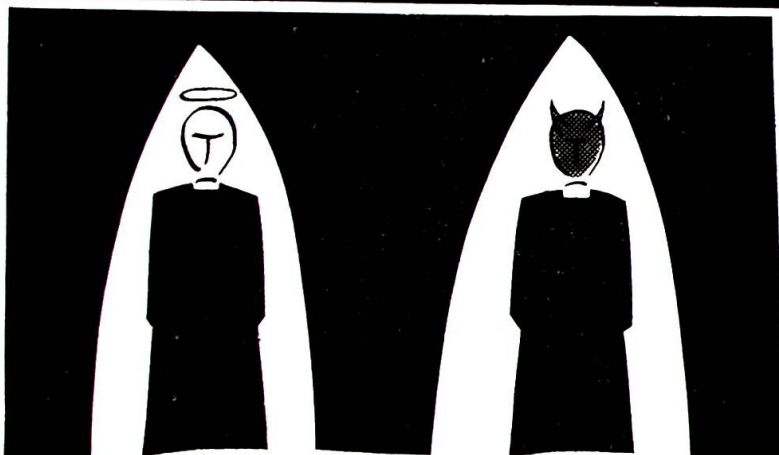
Fra en pressekonferanse i Vatikanet under Konsilet — startpunktet for en ny tid i katolsk presse.

FILM OG KONTAKTAFTEN — side 139.

BLIKK PÅ TIDEN — side 138.

George N. Shuster
Andrew M. Greeley
George W. Casey
Francis J. Lally
Robert G. Hoyt
John B. Sheerin
Bernard Leeming

Honesty in the Church

Tegningen over disse linjer sto i april-nummeret av jesuittenes utmerkede tidsskrift i USA, «America». Spørsmålet som ble reist og diskutert av kjente amerikanske prester og legfolk i bladets spalter var *Honesty in the Church*, **ÆRLIGHET I KIRKEN**. Og for mange er det et tegn på større ærlighet og åpenhet at vi idag for eksempel også rolig kan

vurdere resultatene av profesjonelle gallupundersøkelser av katolikkers tro og mening. I et stort oppslag nyelig om amerikanske katolikker presenterte nyhetsmagasinet 'Newsweek' en slik undersøkelse som vi skal gjengi utdrag av her.

Vi er klar over at det kan reises innvendinger mot en slik meningsmåling. Vi skal selv nevne en: av USAs ca.

NKKF's LANDSMØTE ÅPNES I OSLO

Norges Katolske Kvinneforbund holder sitt 13. landsmøte i disse dager — 29. april — 1. mai.

Man starter lørdag kl. 17 med et orienteringsmøte i foreningslokalet, Akersvn. 5 for styret og de delegerte. Til behandling er godkjennelsen av det nye landsforbunds lover ved en delegert fra hvert av de tre bispedømmer.

Klokken 19 er det andakt i St. Josepssøstrenes kapell og klokken 20 holder søster Felicia foredrag i foreningslokalet: «Forståelsen av Kirken i barne- og ungdomsårene».

Søndag 30. april er det først messe i St. Olavs kirke klokken 9 om morgenen og klokken 11,30 innledes selve landsmøtet og generalforsamlingen.

Av programmet kan nevnes: Valg av styre for Syd-Norges distriktsforbund, valg av styre for landsforbundet, forslag til arbeidsprogram for kommende periode. Klokken 20 om kvelden holdes en middag på Holmenkollen.

Mandag 1. mai er det først messe i St. Hallvards kirke og omvisning i det nye bygget. Deretter er det arbeidsmøter for landsstyret og distriktsstyret.

Å. R.:

KAN MAN

KORT

50 millioner katolikker, bygger undersøkelsen på svar fra — 993 mennesker 993 mennesker som har besvart en liste med 160 spørsmål. Bare det er nok til å minne om at vi må ta dette for hva det er, en flyktig, overfladisk, men likevel interessant lodning av trosfellers syn på noen dagens problemer i Kirken.

Man kan ikke blindt stole på 993 menneskers versjon av amerikanske katolikkers holdning våren 1967. På den annen side — det er ingen grunn til at vi skal overse slikt informasjonsstoff. Ærlighet i Kirken, vil ikke det blant annet si at vi ikke ignorerer eller fortier våre felles problemer? Vi skal stå i nær kontakt med virkeligheten og lære oss til å treffe et valg. På det grunnlag er den amerikanske gallup av betydning for oss, til tross for sine åpenbare mangler minner den oss om at store deler av den katolske verden allerede befinner seg i en slik situasjon.

Også Kirken i USA gjennomlever en tid med store forandringer. De 993 som besvarte spørsmålene var, etter vanlig målestokk, trofaste katolikker. Men de hadde samtidig høyst forskjellige syn på spørsmål som fødselskontroll, abortlovgivning, skilsmisse og sølibat. De stiller en rekke spørsmål selv til Kirken, men få av dem går krigersk til angrep. Som «Newsweek» bemerket: «De er mer som klubbmedlemmer som nok stiller seg noe skeptisk til enkelte av klubbens regler og forordninger, men som ikke er særlig ivrige etter å trekke disse sakene frem på den årlige generalforsamling». De fleste amerikanske katolikker (ifølge bladet) merker mest forandringene på grunn av messens nye liturgi og det faktum at abstinensbudet er avskaffet for fredagene i USA. Andre ser videre fremover og ønsker forandringer i enkelte tradisjonelle bestemmelser, det gjelder først og fremst de som er under 35 år og de som er college-utdannet.

■ Kirken tillater og fremmer idag selv forandringer som ville vært utenkkelige for bare ti år siden. I Cleveland fikk amerikanske katolikker for en måned siden være med på å nominere

STOLE PÅ 993 KATOLIKKER?

REFERAT AV EN MENINGSMÅLING I USA

en ny hjelpebiskop i en avstemning — resultatet selvsagt underlagt pavens godkjennelse. På katolske høyskoler og universiteter vil mange av styrene fra høsten av være ledet av kompetente legfolk. Flere og flere bispedømmeblad diskuterer og behandler med stor åpenhet omdiskuterte og viktige saker.

Kanskje den mest fremtredende forandring skjer blant prestene, hevder «Newsweek». Amerikanske, katolske prester deltar i borgerrettskampanjene, kaster seg inn i slumarbeidet og er med i fredsarbeidet på en måte som faktisk sjokkerer mange legfolk. I all stillhet har prestene dannet sammenlutninger som skal beskytte dem mot vilkårlige avgjørelser i bispedømmenes administrasjoner osv. osv.

Legfolkets holdning i overgangstiden virker mer forvirrende. Tre fjerdedeler av de som ble spurt i undersøkelsen overvar messen hver søndag og på de store helligdager, 25 prosent oftere. Messen står overalt stadig sterkere frem som det mest betydningsfulle og viktigste uttrykk for det religiøse liv. Men samtidig inneholder deres tanker en merkelig blanding av nye ideer og gamle sosiale fordommer:

En tredjedel av de som ble spurt sa at de på tross av Kirkens gjeldende regler brukte en eller annen form for prevensjon.

55 prosent følte seg moralsk bundet til å følge sin pastors avgjørelser og vurdering av hvilke bøker de burde lese og hvilke bøker de burde unngå.

Bare 21 prosent følte seg moralsk forpliktet til å følge en prests oppfordring om å oppheve raseskillet i det boligstrøk de levte. Nesten 46 prosent mente at det ikke var synd å avslå å motta komunionen av en farvet prests hånd.

Som erkebiskopen av San Antonio nylig sa: «Det skaper ingen vanskeligheter for våre katolikker å godta at det er tre personer i Gud og at Maria er en jomfruelig mor. Men når en prest sier: Du må elske farvede mennesker, behandle latinamerikanere som dine like og ikke underbetale forsvarsløse menn og kvinner — ja, da er det mange av de troende som syns at pastoren går for langt.»

En ganske sviende setning som skul-

le minne oss alle om våre forskjellige svakheter. Likevel viser bladets undersøkelser ganske tydelig at de fleste amerikanske katolikker stiller seg forståelsesfulle til alle de forandringer som har funnet sted i og med det annet Vatikankonsil. Tross motsetningsforhold mellom liv og lære — i USA som andre steder i kristenheten — har de fleste amerikanske ka-

tolikker gått inn i reformarbeidet med all sin vitalitet.

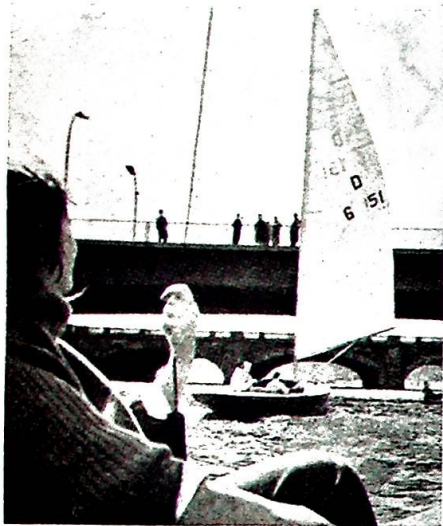
■ La oss ganske enkelt forsøke å gjengi punktvis litt av de 993 amerikanske katolikkens syn:

En overveldende majoritet er glad for forandringene i liturgien, det gjelder bl. a. 72 prosent av de som er under 35 år.

(Forts. side 143)

St. Josephsøstrene tar i vår etter hvert i bruk de nye, enklere ordensdrakter som ordenen har valgt. Fotografen har fanget inn to av søstrene på trappen ut til skolegården: søster Felicia i ny drakt og søster Anna slik vi er vant til å se søstrene.

Hvert år oplever skarer av katolsk ungdom sine rikeste feiredager på sommerskole eller leir. Det dype fellesskapet i tro og livsholdning skaper en tone og et miljø hvor frisk meningsutveksling og virkelige vennskapsbånd er to sider av samme sak.

I år blir der fire forskjellige opplegg på norsk/nordisk basis:

Juniorleir på «Lunde» i Østfold: 23.—30. juli. Alder 13—15 år. Leiravgift inkl. reise fra Oslo, kr. 100,—. Leirprest pater Ronald Hölscher, OFM. Inntil 40 deltakere.

Program: Mye lek og sport i herlig natur med to idrettsbaner og badestrand. Mye sang og musikk og livlige diskusjoner. Film, leirbål og annen kveldskos. Snakk med dem som var med i fjor!

«Ten-Treff» på «Seletun» ved Bergen: 6.—13. august. Alder 15—18 år. Leiravg. inkl. transport fra Bergen, kr. 100,—. Leirprest pater Arno Gerritsma, OFM. Første Vestlandsleir, «nesten ute i vannet» med flott fjellterreng i bakgrunnen, i pastor Vogts heilnorske hyttemiljø. Bading, turer (fiske?), sightseeing i Bergen, diskusjonsopplegg, sang og hyttekos: det helt riktige miljø for «barske» tenåringer! Begrenset plass!!

Nordisk sommerskole på Æm på Jylland: 1.—8. juli. Alder fra 18 år. Pris ab. Oslo kr. 130,— (vil variere litt for landet forøvrig etter reiserute). Skoleprest pater Thomas Patfoort, OP og ellers svenske og danske lærerkrefter. Vi håper å kunne få lov til å sende inntil 15 norske deltakere. Sommerskolen har noe å gi alle våkne unge katolikker gjennom foredrag og diskusjoner, i felles liturgisk liv, i samværet med ungdom fra Danmark, Finland og Sverige. Og i tillegg til alt dette: bading, turer og leirkos.

Nordisk høyskole på Borrevejle ved Roskilde: 29. juli — 5. august. Alder fra 20 år. Pris d. kr. 164,— pluss reisen. Skoleprest pater Arne Rask (Sverige).

FØRSTEKOMMUNIONSTID OG FORBEREDELSEN AV BARNA:

FORELDRENE HAR

Mange katolske barn går i disse dager til sin første hellige kommunion. Søster Maria Louise har under et foreldremøte på St. Sunniva-skolen bl. a. understreket foreldrenes ansvar når det gjelder å forberede barna til dette. Hun sa:

Kirken stiller ikke store krav. Pius X sier i sitt dekret «Quam singulari» (1910) at barnet bare trenger å kjenne de enkleste trossannheter, de som er absolutt nødvendige, tilsvarende barnets fatteevne. Det må vite at der er én Gud som har skapt alt, at han lønner det gode og straffer det onde. Barnet bør ha hørt om den hellige Treenighet og om Jesus Kristus som er blitt menneske og er død for oss på korset. Dessuten må det kunne skjelve det eukaristiske brød fra alminnelig brød og gå til Herrens bord med en andakt som en kan vente av et barn i denne alderen. — Det heter videre i dekretet at barnet skal motta Alterets- og botens sakrament når det «begynner å tenke», dvs. i syvårsalderen.

Etter Kirkens lære får enhver som er døpt og tror og er i nådens stand lov til å motta den hellige kommunion. — Et barn oppfyller alle disse betingelser. — I urkirken var det vanlig helt til det 13. århundre at spebarn fikk den hellige kommunion under vinens skikkelse når de ble døpt. — Orienten følger denne praksis den dag i dag. — Barna fikk ikke noen spesiell religionsundervisning utenfor hjemmet. — Først etter reformasjonen ble det pålagt prestene å undervise ungdommen.

Med innføringen av den alminnelige skoleplikten i annen halvdel av det 18. århundre, fikk religionsundervisningen sin faste plass i skolen. Kommunionalderen ble siden skjøvet stadig lenger ut, og kravene ble større under innflytelse av Jansenismens

Påmelding snarest, og senest innen 15. mai, til *Skoleledelsen, Unge Norske Katolikkers Forbund, Akersvn. 5, Oslo 1*. Husk at plassen på enkelte arrangementer er meget begrenset; det kan lønne seg å sende påmelding allerede i dag! Påmeldingsblanketter finnes utlagt i kirkene, hos sokneprestene eller fås ved direkte henvendelse til Skoleledelsen.

vranglære. Først pave Pius X's dekret førte til en nyordning. Det tok lang tid før dekretets bestemmelser ble satt om i praksis.

■ Enda i vår tid kan en høre foreldre si: «Skal barna gå så tidlig til den første hellige kommunion? — Forstår de virkelig hva de gjør?» Det er klart at barna må bli forberedt til mottagelsen av Alterets hellige Sakrament. Det kommer ikke så meget an på at de har kjennskap til Kirkens hele lære om dette sakrament. De bør få vite at Herren elsker dem, og at han i dette sakrament vil gi dem stadig mer av sin kjærlighet. Det gjelder altså først og fremst å forberede bar-

HOVEDANSVARET

nas hjerter, så de elsker Jesus igjen, lenges etter ham og prøver å glede ham ved å gjøre det gode og unngå det onde. — *Oppdragelsen til en slik fromhet, med ærefrykt for det hellige brød i hvilket vi mottar Kristus, og kjærlighet til ham, kan bare skje i familien.*

Gjennom ekteskapets sakrament har foreldrene fått en særlig nåde til det. Dessuten er det ingen som forstår og kjenner sitt barn så godt som mor og far. Det var uheldig at retten og plikten til å forberede barna til mottagelsen av Alterets Sakrament ble tatt fra foreldrene, i hvert fall for de foreldres vedkommende som var i stand til å klare denne oppgaven. Og det var vel de fleste. — I de siste år er det fra biskopenes side blitt ytret stadig større ønske om å få foreldrene til igjen å overta denne forberedelsen. Religionslærerne vil gjerne tre støttende til, men hovedansvaret er og bør forbli hos foreldrene. Det er i familien barnet skal lære å be og få innøving i troen. — Vanligvis er barnets tro like sterk som foreldrenes tro. Deres innstilling, fromhet og kjærlighet vil nødvendigvis prege barnets tros- og fromhetsliv.

Når barnet er blitt større, vil foreldrene ta det med til den hellige messe.

Slik som familien hjemme samler seg til familie-måltidet, samler alle troende seg til et menighets-måltid i Guds hus. Barnet bør i messen kjenne igjen måltidets karakter, og forstå at den hellige kommunion og messen danner en enhet. — Maten vi får der, er Jesus Kristus selv, som vil nære og styrke vår sjel.

Å forberede barna til den første hellige kommunion, er det samme som å gi dem en innføring i helt å være med på å feire dette hellige familie-måltid. Det levende og naturlige utgangspunktet for denne forberedelsen, er *den siste nattverd*. Så ser vi at messefeiring er nattverdfeiring. Siden hører vi om Jesus som i den hellige kommunion vil forene seg med vår sjel, nære og styrke den. Jesus vil rense oss fra våre feil og synder, svekke våre onde tilbøyeligheter og gi oss lyst og kraft til å gjøre det gode.

■ Våre barn er utsatt for mange farer og fristelser. Derfor ønsker Kirken at de både *tidlig* og *ofte* går til Herrens bord for å kunne motstå onde innflytelser og få kraft og styrke til å leve et ekte og rikt kristent liv. — Jesus vil i dette sakrament gi oss den kjærligheten vi trenger for å kunne

(Forts. side 141)

NORSK DELEGASJON TIL ROM

Torsdag 27. april holdt Legmannsrådet et nytt møte med representanter for katolske grupper i Oslo-området. På møtet orienterte Torfinn Vestbø om svarene som er kommet inn på spørreskjemaene i forbindelse med Verdenskongressen i Rom i oktober.

Når det gjelder Verdenskongressen opplyser ellers Legmannsrådets formann, fru Brita Paus til «St. Olav» at det nå blir tatt ut en norsk delegasjon. Bispedømmet vil bidra økonomisk til reiseutgiftene, og man håper også at sognene kan bidra noe for sine representanter. Reisen og oppholdet vil komme på ca. 1 700 kroner for hver person.

Det er også besluttet at Legmannsrådet skal innby en ikke-katolsk observatør fra Norge til Kongressen. Observatøren vil selvfølgelig få dekket sine utgifter.

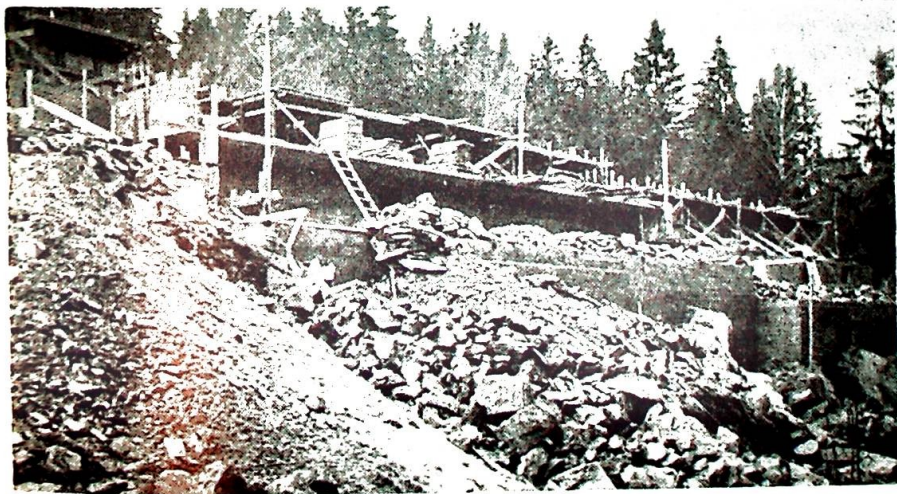
*

På et møte den 28. mars omtalte formannen en foredragstur hun hadde hatt til Bergen. Hun hadde hatt en konferanse med sognepresten i Bergen som gjerne ville ha en foredragsholder fra Legmannsrådet til et stort menighetsmøte i september. André Bongard vil påta seg oppdraget. Videre ble drøftet Selja-jubileet neste sommer, og sognepresten ville gjerne prøve å få arrangert et større stevne i Bergen i den anledning.

Studentlaget i Bergen hadde etterlyst foredragsholdere fra Oslo samt brevkurs som en form for voksenopplæring. Man ble enige om å spørre om Studentlaget hadde noen konkrete idéer til brevkurs eller om de ville overveie hvilke emner som kunne være ønskelige. Biskopen mente at Studentlaget i Oslo også burde få samme forespørsel.

Formannen hadde også hatt møte med våre kontaktmenn og sammen med p. Vogt besøkt Seletun, som er et meget fint retrett- og samlingssted.

NYTT FRA MARIAHOLM

Arbeidet på det nye katolske skole- og ungdomssenteret ved Øyern går for fullt. Dette bildet — tatt av en av Antoniussøstrene — viser hvor langt man har kommet med sverommene.

INN I SAMFUNNET

PATER ALBERT RAULIN OM KIRKEN I DAGENS VERDEN

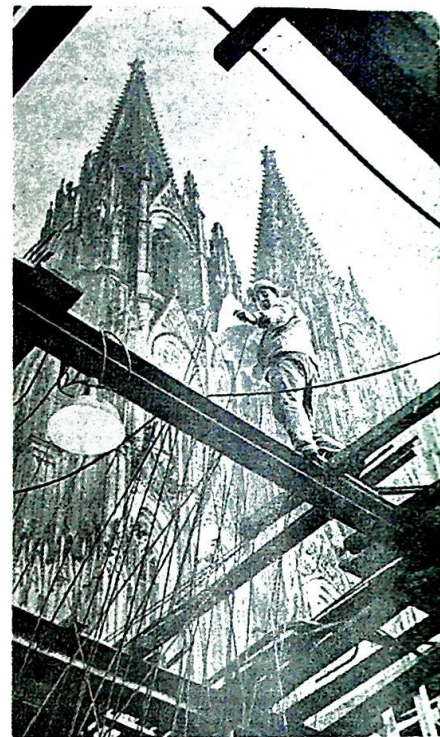
Nylig arrangerte Oslo-avdelingen av FN-forbundets ungdom i Nobel-salen en rundebord-samtale over emnet «Kirken i dagens verden». Fra katolsk side deltok dominikanernes prior, pater Albert Raulin. I en tid da katolske kristnes engasjement i samfunnet står på dagsordenen, ikke minst ut fra pave Pauls inntrengende appeller om at vi påtar oss ansvar for den menneskehet Kirken vil tjene, synes vi at noen av synspunktene i pater Raulins innledningsforedrag også skulle interessere «St. Olav»s lesere.

Det menneskesyn det dreier seg om, tar sitt utgangspunkt i den grunnleggende tanke at mennesket er skapt i Guds bilde. Troende og ikke-troende kan være enige om at alt det som finnes på jorden skal ordnes med henblikk på mennesket som sentrum og høydepunkt, mennesket vurdert i alle dets dimensjoner: som mann og kvinne, som individ og sosialt vesen, med den mangfoldighet av evner, interesser og tradisjoner det innebærer. For den troende står det fast, og han skal ikke bygge et spesielt kristent syn på men-

nesket ved siden av dette som er felles for alle. Den samme Gud som, ifølge den kristne tro, frelser verden fra synd og forderv, er han som skaper verden med alle dens rike muligheter og mennesket som herre over de jordiske skapninger. Der kan derfor ikke tenkes en kristen verden ved siden av den andre, alminnelige verden. For å si det med den teologiske tradisjon: Nåden opphever ikke naturen, men bringer den til dens fullendelse.

Kristus er ikke en som samler folk som vil være annerledes enn sine medmennesker. Han er det nye menneske, det fullkomne menneske, fordi han er det fullkomne bilde av Gud Fader. Derfor er hans budskap virkelig universelt og angår alle mennesker. Han preker ikke en spesiell moral som skal praktiseres i tillegg til eller ved siden av den alminnelige, menneskelige etikk. Han fører mennesket tilbake til dets innerste og sanne vesen.

Mennesker som er fremmede for hans evangelium og ikke bevisst følger ham, er ikke desto mindre fullt ut mennesker, med mulighet i seg til å erkjenne og elske sin Skaper, og det vil si i stand til å erkjenne og elske alt det i

universet som forteller om Skaperen, i første rekke medmennesket. For der finnes bare ett bud om kjærligheten,

En
klovns
funder-
inger

Riktignok skal man forsøke å skape glede for sine medmennesker, men også det mener mange nordmenn at man kan gjøre med måte.

Forleden kveld kom jeg kjørende med Frognertrikken, skulle på niern på Gimle for å se filmen om Thomas More. Vi stoppet på nest siste holdeplass, det var skumring ute allerede. I en fløyelsaktig

blåfarge, det var akkurat som om Edward VIIIs hoff hadde spredd kappene sine i oppkjørselen, så jeg en mann jeg kjenner. En jeg gjerne vil stå meg godt med og bli litt mer kjent med. En viktig mann på alle måter.

Men også dessverre en mann som holder meg på to skritts avstand, han er ikke av dem som gir klovner nøkkelen til sitt hus. Likevel ble jeg glad da jeg så hans ansikt på den andre siden av gaten, han sto ensom i en klynge av andre ensomme og ventet på en trikk i motsatt retning.

Jeg banket på ruten med ringfingeren. Smilte ut i det kappeblå mørket i tilfelle av at han skulle oppdage mine tilnærmelser. Mitt beste smil for en slik anledning, ærbødig, nesten lykkelig over møtets sødme, samtidig beskjedent og enkelt. Helt enkelt og verdig, om jeg skal si det selv. Han er ikke av den typen man slår på skulderen.

Ingenting skjedde. Bortsett fra at noen andre i klyngen utenfor kikket inn i trikken, undrende. Trikkeføreren som jeg satt like bak, rygget litt på seg i sitt halve avlukke. Ingenting annet.

Jeg tenkte meg om et sekund. Trikken vår sto stille, det var mange som skulle av og en del som skulle på også antagelig. Jeg knakket igjen på ruten, litt mer vågal, men innenfor sømmelighetens grenser. En gang. To ganger. Vinket forsiktig. Praktisk talt den eneste som nå ikke reagerte var min bekjente.

Så hendte det merkelige at trikkeføreren stakk hodet frem og sa interessert: Er det han der De skal ha tak på?

Trikkeføreren var rund og hvithåret og full av vennlighet. Jeg nikket litt usikkert, jo, det var den mannen der.

— Vi kan ringe på'n, sa trikkeføreren. Og før jeg hadde fått protestert, må huske på mitt ærbødige og varsomme forhold til min bekjente, begynte trikken å ringe og tute som bjellene i Rom en fetetirsdag, hvirvlende av løyer og gleder og bråk. Jeg ante ikke engang at det var så mye liv i en trikk.

Litt forundret så endelig min bekjente opp og tok imot hyldesten med rynket nese. Samtidig fikk han dessverre øye på meg — og rystet på hodet.

Jeg gjorde det ikke med måte. Som vanlig. Han hadde lagt merke til det for.

selv om det formuleres i to setninger: Elske Gud av hele sitt sinn. Elske sin neste som seg selv. Det er ett og samme bud.

INN I FELLESSKAPET

Der er ingenting i veien for at ikke-kristne forvalter sitt menneskelige pund bedre enn de kristne. Og dermed er grunnlaget for fullt samarbeide til stede. La oss være konkrete og ta et eksempel: *fredsarbeidet*. Ut fra et kristent menneskesyn er der ingenting i veien for at et hvilket som helst menneske får tak i betydningen av fredstanken og går helt inn for den. For der står rent menneskelige verdier i høy grad på spill. Er da dette arbeid fremmed for de kristne, i og med at det er et felles menneskeanliggende? Langt ifra! Det bør tvert om engasjere den kristne totalt *fordi* det er et menneskeanliggende. Er den kristne da bare overfor fredsproblemet et menneske blant andre, uten spesifikk holdning som kristen? Slett ikke: som kristen har han — eller burde han i hvert fall ha — en meget spesifikk holdning til fredsproblemet (for evangeliet er et fredens evangelium i en helt fundamental betydning). Det vil si: Ut fra en sunn trosholdning og et fornuftig menneskesyn bør den kristne ikke starte et spesielt «kristent fredsarbeid» som om det ikke var den samme fred for alle, som alle mennesker av god vilje må bygge opp. Den kristne skal engasjere seg i det ene, felles fredsarbeid, men gjøre det ut fra sin spesifikke kristne holdning, ut fra sin tro og sin troskap mot Kristi evangelium. Dette er bare ett eksempel blant mange, men jeg tror det kan hjelpe oss til å gi vårt første spørsmål et svar: Den kristne kirke er berettiget til å gjøre en innsats i verden som verden, fordi det menneske den tjener jo ikke er noen spesiell variant av menneskerasen, men *ethvert* menneske. Og den kristne kirke bør gjøre sin innsats, fordi den har en forståelse av menneskets verdi som er enestående i menneskeslektens historie.

LITTERATUR:

DEN MALTE FUGLEN

Den unge polske forfatteren Jerzy Kosinski er født i 1933, bosatt i New York og kjent verden over som forfatteren av boken «Den malte fuglen» (Cappelen 1966). Ennvidere byr han mot sin vilje på et underlig problem for en anmelder: Han har i sin bok som handler om en liten gutts rystende opplevelser i Polen under

mange kjente grenser med overlegen dyktighet.

Han har da også fått anmeldere verden over til å trylle fram ros og heder. Når han viser seg et sted, kaster øyensynlig journalister og flinke PR-folk seg over ham og forsøker å holde tritt med ham i en samtale om det totale offer og mange leseres uskyldstilstand.

Imidlertid er det ikke fullt så enkelt: De tingene som skjer med og omkring den lille gutten, han vokser i løpet av boken fra seks til ti år omtrent, er såvisst virkelige nok. Det er en skildring av krigstidens grusomheter mot barn som ingen vel har tegnet skarpere og mer påtrengende.

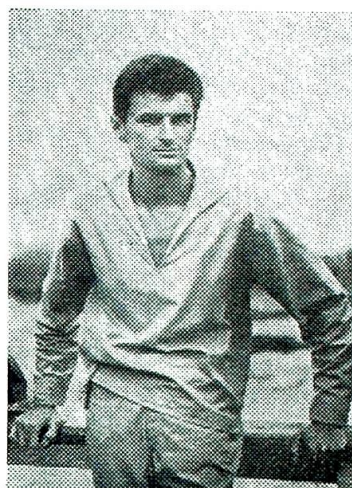
På den annen side bommer han etter min mening katastrofalt på to punkter, hvorav det første er avgjørende. Man tror ikke et øyeblikk på at dette blir opplevd gjennom en seks, syvårings øyne. Gutten kan kanskje oppfattes som en representant for alle de unge ofrene som ble åndelig voldtatt og misbrukt. Men han eksisterer ikke som individ, hans tanker er ofte påhitt, hans ansikt blir borte for oss i de onde drømmene.

Det er det ene avgjørende punkt som gjør at vi bare bruker fireogtyve timer på å komme oss av de forferdelige sjokkene. Vi kommer neppe noengang til å glemme dem, men fordi gutten ikke var tegnet av en dikter, står vi til doms selv bare et øyeblikk.

Det er på mange måter tragisk at dette ikke lyktes Kosinski.

Bommert nummer to gjelder slutten som ikke bare blir temmelig likegyldig, den virker også usann og skrevet på et tidspunkt da redslene ihvert fall hadde overmannet forfatteren.

A. R.

Jerzy Kosinski

siste krig, skapt en serie nærbilder som er av en slik karakter at de etterlater selv en noenlunde erfaren romanleser temmelig skjelden og oppskaket og full av vonde drømmer. Fortellingen om hvordan noen polske kvinner straffer en allemansjente ute på jordet, skildringen av bonden som faller ned i rottebunkersen og beretningen om slagsmålet hvor ektemannen straffer gårdsgutten med en skje er slike at jeg ikke gjerne skulle møte den personen som mener at han ikke merkes av lesningen. Det er dessuten klart at vi her står overfor et fortellertalent som sprenger

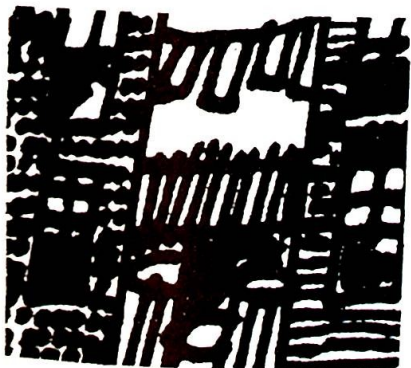
Muligheten for og betydningen av den kristne kirkes samarbeid med alle andre virksomme, byggende krefter i verden kommer av at alle kan enes om en rekke viktige mål for mennesket. At begrunnelsen og perspektivet kan være forskjellig, kompromitterer ikke den fundamentale enighet om målet, men kan tvertimot nettopp bli en rikdom. Og det kristne innslag er åpenbart uvurderlig i en verden som har noen av sine allerviktigste røtter i akkurat kristendommen. Skal vår sivilisasjon fortsette i troskap mot sin egen arv, kan den ikke være den kristne inspirasjon foruten. Og de kristne kan med god samvittighet være med

på dette pluralistiske samarbeid for å bygge opp en mer menneskeverdig verden.

VÅR HISTORISKE BAKGRUNN

Hvorfor møter den kristne kirke allikevel så meget skepsis i vår tid nettopp når det gjelder slike muligheter? Dette har sine historiske årsaker som nok gjelder for alle kirkesamfunn, ortodokse og protestantiske såvel som katolske, men som kanskje i Vesten i særlig grad gjelder den romersk-katolske kirke. Middelalderen hadde drømt om et enhetlig politisk-sakralt samfunn sementert av en felles

(Forts. side 144)

BLIKK på TIDEN

FANTASI I FANA

■ I presse og radio har Lars Eskelands hundreårsdag vært markert ved minneord, oftest også preget av forståelse for hans konversjon i 1925 og beklagelse av at datidens norske samfunn lot ham betale den med et brutt livsverk.

Pastor Sverre Riisøen overrasker oss ved sin særlige behandling av dette ikke nettopp gloriøse poeng. I en serieartikkel, her sitert etter «Fredrikstad Blad» (15. mars) skriver han (dessverre under overskriften «En folkehøvdning minnes» — hvilket er slett norsk!) at han som ung teologisk student «reagerte skarpt på Stortingets vedtak» om å nekte Voss folkehøgskule støtte, der- som den fortsatt ble ledet av ham som i enhver kvalitativ forstand hadde skapt den. Idag — snart 40 år senere — er han ikke lenger så sikker på om «denne kjenslemessige reaksjon» var den riktige. En ting er det irriterende ved en Eskeland som motiverte sin konversjon med at han ville tilhøre en kirke som «ikke diskuterte Kristus». Men verst var katolisismens krav på å være Kristi ene, sanne kirke. Denne umulige fordring fant, mener Riisøen, uttrykk i et konversjons-ritual som var «et rystende dokument i sin fordømmelse av anderledes tenkende og troende. Både Lars Eskeland og Sigrid Undset ga det sitt tilslag ved håndslag.»

Her er nok Riisøens penn litt for kvikk — det går ikke sjelden litt for fort til, der borte i Fana. Det rituale de to selebre konvertitter benyttet seg av inneholder selvsagt ingen fordømmelse av andre mennesker — uansett hva de tror eller ikke tror. Det er en saklig begrunnet tilslutning til definert katolsk tro, og en personlig avstandtagen fra det som ikke er det. Det turde, fra oldkirkens praksis av, være det klassiske mønster for en trosbekjennelse. Ritualer var forøvrig forsynt med en innledning om at ikke-katolikker som «i god tro» (og den bør man jo forutsette!) forkynner avvikende kristendomsoppfatninger har krav på respekt. Det omtalte «håndslag» er fri fantasi. Eller som det heter når man selv innrømmer det: En «erindringsforskyvning» — også den tilgivelig.

På dette sviktende grunnlag blir konklusjonen i Riisøens artikkel en overflødig fremmaning av stendøde spøkelses: «Den gang så man på Moderkirkens arbeid i Norge som en fare for vår evangeliske frihet. I denne frykt var det realitet.»

Var det? Det er ikke alltid at vettet kommer med årene.

LEGMANNSVETT

■ Vi vet faktisk intet annet om Pia Kiørboe enn at hun er et godt kristenmenneske og kan skrive. De to ikke uvesentlige egenskapene kan vi i hvert fall lese oss til i en kronikk i det københavnske «Kristeligt Dagblad». Den heter «Hvad skal vi gøre?», og det lyder jo hjelpeløst. Men kronikkforfatterinnen er alt annet enn hjelpeløs — hun har tvert om overskudd, tro og sunn sans. Igjen ligger gode egenskaper, og i en sammenheng som har aktualitet også nord for Skagerak.

Den åpner med et situasjonsbilde vi visst kjenner igjen:

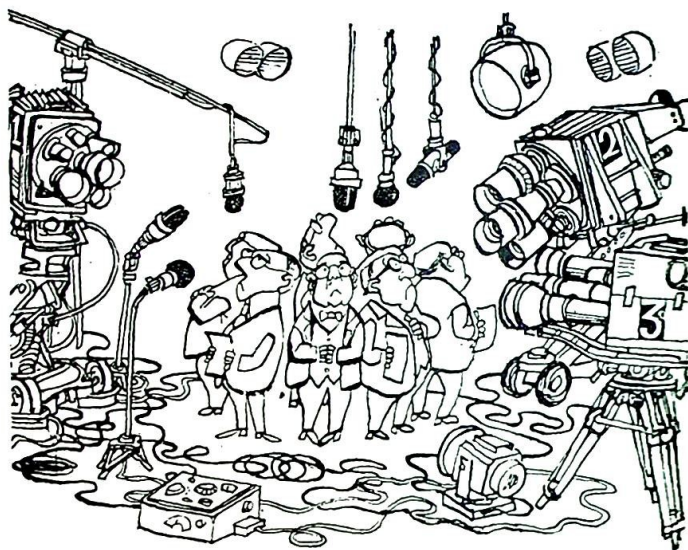
«Det er etterhånden kjent tale og hørt fra Arilds tid, at ens samtid, den tid man lever i, er forfærdeligere end nogen sinde. De vedtagne former sprænges, autoriteten ramler, ungdommen raser og moralen er i forfald. Dette er etter sigende ikke noget nytt.

Alligevel, i dag 1967 er målet vist nået. Raketter er på vej mod månen, verdens herskere slåss om verdens-herredømmet og på

den hjemlige front: Der tales om fri abort, massemediernes regeres af pornografiske sex-paver. Kirken er på vej ud af billedet, og for ungdommen tør jeg slet ikke svare. Jeg tror, vi er enige, så galt har det aldrig været før.»

Pia Kiørboe synes, med rette, at kristne mennesker bør ha en litt mer voksen reaksjon på tidsånden enn den uarticulerte forargelse og sjokkerte protest. Blant annet burde de jo, ut fra sin tro, kunne gjennomskue, for omsider å komme til sakens egentlige kjerne:

«Hvis vi holder os til de meget omdiskuterte fjernsynsudsendinger — dem kan vi bedst overse og måske derfor hidse os mest op over — så er der også noget forargerligt i, at visse moderne forfattere skal bruke mere end en menneskealder til at komme ud over puberteten. (Er det noget med kompleks, der skal kompenseres?) De siger deres ærlige mening — noget som ellers er de 14-åriges privilegium, men overser, at ærlighed ikke kun er et spørgsmål om at sige alting lige ud, usminket og unuanceret. Der gives klogere og mer modne måder at fortælle sandheden på.

Det kan ligefrem virke infantilt at ville forarge borgerskabet ved fy-ord; men som kloge forældre ved vi jo, at den slags forsvinder, hvis man unnlader at reagere.

Nu er der blot det, at så længe forargelsen slører vort blik, ser vi ikke, at der faktisk er mere end dette.

De nyere forfattere har nemlig også noget væsentligt på hjerte, som de vil sige os.

De fortæller os til trivialitet, at det moderne menneske midt i alt halløjet føler tomhed, ensomhed, meningsløshed. Det dækker sig bag en flot ydre maske — man skulle jo nødigt røbe sig — men bag denne findes ofte fortvivlelse, angst for livet, angst for døden. Man prøver at gøre sig fri og glemme og opfører sig, som man har lyst til, men man kan ikke løbe fra problemerne, når man én gang har set dem.

Sådan siger digterne, som skal være samtidens spejl.

Mon vi ikke er ved at forstå det? Taget i det store hele, det moderne menneske er ensomt.

Hvad gør vi nu ved det? Vi, der ikke kan slippe dette, at kristendommen er sandheden, og at der er én, der siger, at vi skal aldrig være alene og i al evighed ikke dø.

Hvad gør vi ved mennesket, næsten, som vi skal elske af hele vort hjerte, ja høgere end os selv?

Vi ved godt at nogle mennesker er elendige, fattige, drankere og forbrydere, og vi kan forstå, at sådanne mennesker har behov for hjælp.

Men når folk bare er småsjofle, uengagerede, umoralske og støjende, og det på en sådan måde, at det i høj grad generer os, ikke bare i TV, men undertiden også på arbejdspladsen, i butikker og på selskabsrejser, har vi lov at sige fra. Vi har ret til at sige fy og det må I ikke, og tænk på vore uskyldige børn. Fri os fra at få skarnkasser væltet ind i vore stuer.

Jamen, hvis nu skarnkassens indhold er noget, vi skal tage os af? Sæt der nu, midt i denne afskyelighed, gemmer sig et råb om hjælp?»

«Hva sier Evangeliet?» spør Pia Kjørboe. Og hva hun kommer til, er så sunn og solid legmannsteologi, at såvel spaltisten som presten bare kan tre tilbake og la henne få utfolde seg i frihet:

«Det siger altså noget om Gud den Almægtige, der altid og alle steder og til alle tider vil have med os at gøre.

Er dette budskab mon ikke for det såkaldte moderne menneske?

Betingelser? Er der egentlig andre end råbet om hjælp, det, at man trenger så uendelig meget, måske endda uden selv at gøre sig det helt klart.

Hvad havde toldereren Zakæus eller den kananæiske kvinde gjort for at gøre sig fortjent til, at Jesus ville have med dem at gjøre og oven i købet bruke dem?

Evangeliet er næsten forargeligt i sin mangel på ret og rime-lighed. Hele tiden sker det modsatte af, hvad man forventer.

Men valgte Jesus da ikke med omhu de mindre pæne? Kan der ikke kun være én grund? At de trængte så forfærdelig meget.

Vi vil gerne være sterke og udholdende i tro og kærlighed. Ingen ved vel bedre end vi, hvad der menes, når talen er om, at ordet faldt blandt tidsler og på klippegrund.

Det at ville så gerne. Det lyder beskedent, er heller ikke ret meget, men måske er det alligevel hele humlen.

Hvorfor skulle Vor Herre Jesus være så dristig at betro Peter himmerigets nøgler? Peter, dette ustabile menneske, som elskede Jesus, men som ustandseligt trådte i spinaten. Peter hørte til dem, der, midt i alle sin fejl, så gerne ville — om og om igen.

At Gud vil have med oss at gøre, det er det mærkelige budskab til os.

Hvorfor vil mennesker så ikke høre det? Kan de høre det, eller er det mon os, der står i vejen for evangeliet?

Mange identificerer nok kristendommen med de 10 bud eller med intolerance og snæversyn. Derved bliver den en »du skal« og »du må ikke«-religion, i sandhed ikke noget eftertragtelses-værdigt for ulykkelige mennesker.

Men hvordan skal folk høre, når de ikke engang kommer i kirken? Når de endelig kommer, er det en bedrøvelig affære, for da er det julaften, af sentimentalitet, eller for at få deres børn døbt, hvilket vel kun kan skyldes en udefinerbar overtro.

Og her står vi med dåbsbefalingen og aner ikke, hvad vi skal stille op.

Hvis vi er alvorlige kristne, er der virkelig grund til bekymring.

Hva skal vi dog gjøre?

Hvis vi nu prøvde at vende op og ned på det hele, at tage tingene i motsat rekkefølge.

Lad os holde os til det omdiskuterede og fundamentale, dåbs-befalingen om, at vi skal være lydige og døbe og lære, hvad Han har befalet os.

Hvad er det, han har befalet os? Meget, men over alle ting kærligheten. Måske er det ad kærlighedens vej, vi skal nå andre mennesker og fortælle dem om Guds rige. Kærlighet sker ikke på kommando, men kan hende, det skal forstås således, at vi først undlader at forarges, så søger at lytte, prøver at forstå og hjelpe, og så — jeg tør næsten ikke sige det — undertiden lader Gud om resten.

Mod ikke medmenneskelig kontakt og forståelse skal gå forud for opplæring? Kan det tænkes, at det for os at se af og til skal blive ved den menneskelige kontakt, at vi kanskje ikke engang får lov at nevne Guds navn?

Vi skal kanskje ligefrem tage Gud på ordet og tro, at når vi beder om noget i Hans navn, så vil Han også gjøre det.»

TO «NYANSER»

■ Dr. theol. Thorleif Boman er både en lærd mann og en godviljens mann. Han hører dessuten til de forholdsvis få — alfor få! — lutherske teologer som stadig gjennom pressen engasjerer seg i aktuelle samfunnsspørsmål. I en kronikk nylig («Skal Kirken marsjere i takt med tiden?» — «Aftenposten» 18. april) streifer han forskjellen mellom katolsk og protestantisk trosholdning — etter vår mening med vel forte og tykke streker:

«Man må også være klar over at det er forskjell på den katolske kirkes og den evangeliske kristenhets problemløsninger. Begge betrakter Bibelen som øverste norm for tro og liv, men i tolk-

MM-KOMMISJONEN INNBYR

Kommisjonen for massemedia og opinion i Oslo Katolske Bispedømme arbeider jevnt og trutt med mange slags oppgaver, hvorav adskillige løses i det stille. Den vil imidlertid også gjerne pleie kontakten med katolikker og andre interesserte som synes kirke og opinion er et dagsaktuelt problem.

Tirsdag 9. mai kl. 19,30

arrangerer kommisjonen derfor en

Film- og kontaktaften

i Bankfunksjonærenes Samfunns moderne og trivelige lokaler i Industrigt. 36 (Majorstutrikk til Schulzgate).

Kommisjonens formann, skuespilleren Rolf Sand vil kort innlede om MMK's arbeide. Pater Hallvard Rieber-Mohn vil introdusere aftenens spillefilm, mesterregissøren Helmut H. Käutners

«Autostrada»

en «episodefilm» av stor menneskelig interesse om skjebner i en dramatisk tid. Etter forfriskninger, vil redaksjonssekretær Nils Heyerdahl innlede til samtale om filmvurdering, ut fra den fremviste film.

Møt frem, og ta venner og interesserte med!

Entré kr. 2,—.

ningen og anvendelsen av Bibelen deler oppfatningene seg. I den katolske kirke avgjør paven hva som er rett lære, og det han sier, er bindende for alle katolikker, likegyldig hva den enkelte katolikk på forhånd måtte ha ment om saken. Etter evangelisk kristendomssyn er samvittigheten den høyeste domstol for det enkelte menneske; men påberoper man seg først samvittigheten, må man også være villig til å ta alle konsekvenser på kropp og sjel for tid og evighet.»

Her kjenner vi oss jo ikke helt igjen. For det første har den katolske kirke aldri rokket ved samvittigheten som den avgjørende norm for den personlige overbevisning og holdning — Luther er god katolikk i akkurat dét, at «det er ikke tilrådelig for et menneske å handle mot sin samvittighet». For det annet har vel aldri katolikker, som en kunne tro ut fra ovenstående, følt seg utleveret til den pavelige vilkårlighet: Det er som forvalter av og talerør for den almene eksisterende katolske tro at paven taler med virkelig bindende autoritet.

To «nyanser». Vel ikke akkurat uvesentlige?

Frater Candidus.

JESU MOR - UNNTAGELSESMEN

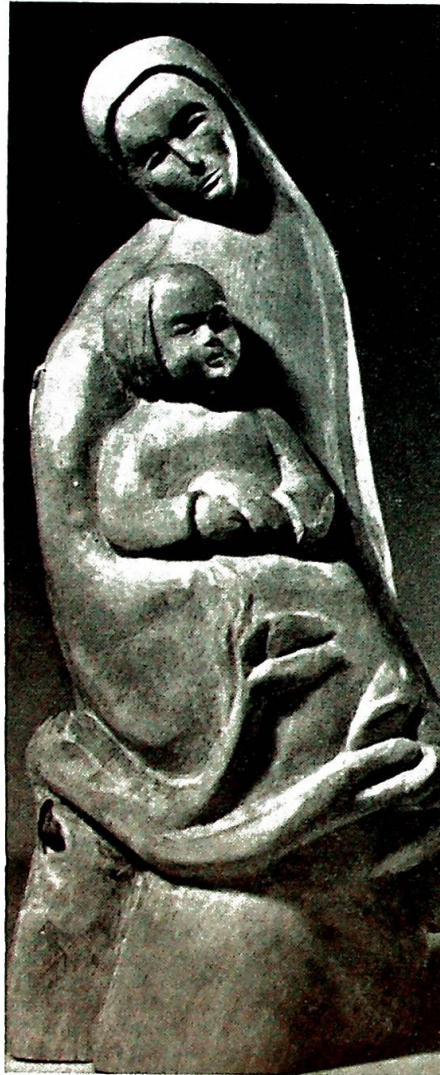
Det er en av fromhetslivets tradisjoner: Maimåned er viet Jesu Mor. Den ekte katolske iver etter å veve trossannhetene inn i tiden og årstidene, har spontant forbundet vårens og naturens forløsning til nytt liv med Mariaskikkelsen. I henne ble løftene innfridd.

Der er, også for den som ikke er født inn i den katolske kirke, men har sluttet seg til den ved konversjon, noe visst gåtefullt ved den protestantiske kristenhets fjernhet og uvilje overfor Mariafromheten i katolisismen. Martin Luther viste henne selv hengivenhet og ærefrykt — en preken fra hans hånd om Maria opptagelse i himmelen vitner blant annet om det. Først senere, i de bitre konfesjonskampene, er det at det blir patent protestantisme å avvise dette særlige drag ved katolsk (og gresk-ortodoks!) fromhetsliv som noe «ubibelsk». Som om ikke Marias plass allerede i det umiddelbart leste, ufortolkede nytestamente i seg selv er et opplegg til kjærlighet og beundring, ut over det vi oftest leser eller hører fra våre lutherske medkristne på Maria Budskapsdag. Ikke sjelden hever det seg nå ellers røster også blant dem, som spør om ikke frykten for «det katolske» kanskje har fratatt Jesu Mor hennes egentlige, rettmessige plass også i luthersk kristendomsoppfatning.

Mange har festet seg ved at det II. Vatikankonsil ikke uttalte seg spesielt om Maria — noen spør endog om hun nå er «kommet i skyggen» i katolsk kristendom. Intet kunne være galere. Fremveksten av en dogmatisk presisert lære om Maria i den teologiske tenkning i hundreåret fra før det I. til det II. Vatikankonsil danner et sluttet og avrundet hele. Det er en bekreftelse av hva katolikker har trodd om hennes plass i Guds frelsesplan så langt tilbake i kristendommen som vi kan øyne, og hva katolikker fortsatt tror og vil tro. Der er intet grunnlag for å anta at disse trossannheter på noen måte er svekket i den katolske bevissthet. Mariafromheten blomstrer som før i den katolske kirke — den er en troens selvfølgelighet. Millioner lever den — hver dag — i sin bønn.

Hvorfor virker den da så u-selvfølgelig på de fleste ikke-katolske kristne? Ofte innvender de, at «Maria

skygger for Jesus» i katolsk tro. Men slik opplever vi det jo ikke selv. Maria holder tvert om frem sin sønn i alle de sammenhenger hvor vi møter ham som vår eneste frelser: Hun bar ham og fødte ham, han er barnet på hennes

fang og tredve år senere, da Betlehems og Golgathas frelse blir til ett, moren med «smertenes mann» drept i sine armer. «Gjør det han sier» — hennes ord ved bryllupet i Kana er hennes egentlige budskap til oss. Det peker ut over henne selv, som alt i kristentroen sikter det inn mot han som er «Alpha og Omega» - sluttsummen og alle tings mål. Det tar ikke bort hennes verdighet: At Gud valgte henne, blant menneskeslektens myriader, kalte henne «full av nåde» (hvilket var hans gave til akkurat henne), lot sin ånd «over-

skygge» henne, betrodde henne sitt liv som menneske blant mennesker. Hun var hans «utvalgte kar», renset for synden (Immaculata-dogmet!) som en bolig for det hellige, frigjort fra syndens sold døden (Assumpta-dogmet!) — i ett og alt noe Gud skapte som et redskap for seg — selve Hans infallsport i den menneskehet Han ville frelse.

Hvis Kristus bare var en stor visdomslærer, et religiøst geni, da var Maria bare en stor manns mor, og hennes liv kanskje en tragedie. Men Kirken tror og lærer, at i Kristus var det Gud selv som ble menneske, og straks blir hun ved hvem Han ble en av oss, et usedvanlig menneske, en utvalgt fremfor noen. Perspektivet over hennes stille, skjulte liv forlenges bakover til menneskeslektens første tid: Hun blir «den nye Eva», som på våre alles vegne sier ja, ikke nei, til Gud: «Det skje meg etter ditt ord!» Og det forlenges fremover, til de siste tider: Hun foregriper, i sitt liv og sin død, det som ved Kristus er blitt bestemmelsen for oss alle — hun er *kristenmennesket* fremfor noen: «Salige de som tar imot Guds Ord og bevarer det!» Det er ikke noe *vi* dikter inn i denne fattige jødekjennens liv, hun har selv visst at det var slik, og de aller første kristne har visst det: Les det avsnittet av Lukasevangeliet som vi kaller *Magnificat*, og som Kirken hver dag synger i sin vesper-bønn, for å takke Gud for frelsen, med hennes egne, skjønne ord.

Da Pius XII i 1951 på Kirkens vegne definerte den gamle katolske tro på Marias opptagelse i himmelen utfordret han alle dem som ikke deler denne tro. Forståelsen for den er neppe vokset siden. Ikke-kristne er ikke mer tilgjengelige for dette særlige troens mysterium enn for de øvrige — Jesu oppstandelse for eksempel. Men også de protestantiske kristne, mange av dem nå varmt engasjert i den økumeniske samtale med oss, snubler over denne tro som noe evangelisk sett uantagelig.

Til begge må vi svare, at de for det første ofte *materialiserer* det som er en *åndelig* realitet. Hva er «opp» og hva er «ned» i vårt fysiske verdensbilde, og hvordan kan vi anvende det på en religiøs sannhet, i romferdenes

(Forts. fra side 135)

tidsalder? Hva dogmet sier, er i våre øyne bare en konsekvens av *alle* kristnes tro på og bekjennelse av «kjødets oppstandelse»: Alle mennesker er ved frelsen i Kristus og hans fortjenester alene bestemt for et *annet* liv, en annen eksistensform hinsides døden, i «saligheten» hos Gud. Maria er prototypen, forbildet, på vår felles skjebne hinsides — i henne er frelsen *skjedd*, fra «Bebudelsen» til «Opptagelsen». De ytre, fysiske omstendigheter for dette vet vi intet om. Ordet «opptagelse» er derfor også, i sin fysiske, bokstavelige betydning et rent *bilde* som uttrykker et mysterium.

For oss katolikker er det klart og konsekvent — et vesentlig trekk ved den kristne åpenbaring. For våre protestantiske med-kristne er det *ikke* det. Økumenikken består ikke i å bortforklare denne viktige uoverensstemmelse. Samtalen må utgå fra en vilje til å fordype hva en selv egentlig tror, på *begge* hold. I to tusen år har den kristne kirke søkt stadig dypere forståelse av den Guds åpenbaring til menneskene som den har fått betrodde. Vi er ikke ferdig med denne utforskning. Vi er kanskje endog bare ved dens begynnelse. Såvel fromhetslivet som den teologiske tenkning *beveger* seg, oppdager nye sider og perspektiver i det Guds ord som vi trodde vi kjente, men som uavlatelig funkler i nye lysvirkninger og fasetter. De kristnes enhet i troen ligger i en ukjent fremtid som vi ikke kan se og knapt nok ane. Den er et Helligåndens verk, der motsetninger som for oss i dag synes uløselige oppgår i en større enhet som Gud skaper mellom mennesker og deres sinn.

Mens vi ser frem til dette, som kommende kristne slekter vil overta og utvikle etter oss, må vi som katolske kristne ferdes i og glede oss over alt det vi ved troen vet om Guds frelses verk. Marias gjerning i dette verk, dengang ved krybben og ved korsets fot og i høysalen, og siden i de millioner av sinn som har visst at hun fremfor noen er vår medkristne og forbederske hos Gud, er et levende og rikt innslag i vår kristentro. Velsignet er hun blant kvinner, og velsignet er hennes livs frukt — *Jesus*.

HRM.

oppfylle det største bud i loven! Å elske Gud og vår neste for hans skyld. — Den hellige kommunion gjør oss til ett med Kristus og med hverandre. Ved Herrens bord blir vi til brødre og søstre.

I kirken forbereder vi oss best til den hellige kommunion, når vi *andektig tar del i den hellige messe*. Vi hører på Guds ord, ber og synger med. Både hjemme og i religionsundervisningen bør barnet ha lært å be med sine egne ord. Før og etter den hellige kommunion skulle det kunne tale med Herren, personlig og intimt. Barna må få vite at de kan komme til Jesus med alle sine sorger og gleder. Eukaristien må bli midtpunktet i barnas religiøse liv. — Vi takker Herren for all hans godhet og kjærlighet, og vi ber ham om alt det vi trenger for legeme og sjel. Især vil vi vi be ham om engang å kunne ta del i det himmelske bryllupsmåltid. — Barna bør også tidlig vende seg til å gå i forbønn for andre, be for Kirkens store anliggender, helst et bestemt, konkret anliggende. — Barna lærer at de kan takke Jesus best for den hellige kommunion, når de prøver å glede andre og gjør dem små tjenester.

■ *Selve messen på førstekommu-
nionsdagen* bør være enkel, men likevel bære preg av fest og høytid. Barna bør være godt kjent med både bønne- og salmetekstene, slik at deres deltagelse blir så aktiv som mulig. Det har meget å si for barna at også deres foreldre, og alle andre som er tilstede, ber og synger med så godt de kan. På denne måten kan de vise at de gleder seg sammen med barna. — Førstekommunionensdagen er en menighetsfest.

Festen fortsetter så hjemme som en intim familiefest, der kommunionbarnet, og ikke gjestene, er det naturlige midtpunktet, hovedpersonen. Det ville være fint om fadderne hørte med til de få utvalgte gjestene. — Dagen kan avsluttes med en felles aftenbønn og en særlig takk til Herren, som har gjort så store ting mot oss. — Barna skal ta de beste minner om denne dagen med seg ut i livet.

Noen vil kanskje ønske å gi festdagsbarnet et *lite minne* om den store dagen, et kors, et religiøst bilde eller noe lignende. Men det bør helst skje

etter messen, forat barnas oppmerksomhet ikke blir dratt bort fra den hellige handling.

Men med førstekommu-
nionsdagen er ikke alt ferdig. Nei, nå begynner først det egentlige eukaristiske liv. Religionsundervisningen på skolen utdyper kunnskapene, og vi prøver å få barna til å bli mer og mer fortrolige med altergangen.

Foreldrene vil så ofte som mulig ta barnet med til søndagsgudstjenestene, hjelpe det med å finne frem i bønne- og salmeboken og med forberedelsen til den hellige kommunion og takksigelsen etterpå. Vi må *ikke* vente av barna at de skal være *fri for feil og unoter*, selv om de vil gå ofte til Herrens bord. Den hellige kommunion er ikke en belønning for god oppførsel. Vi mottar Alterets Sakrament ikke fordi vi er gode, men fordi vi vil bli det.

Senest kvelden før en «kommunion-
dag» bør vi allerede *innstille barnet på dette møte med Kristus*, i tilknytning til aftenbønnen. Apostelen Paulus sier i 1. Kor. 11,28: «Mennesket skal prøve seg selv, og slik skal han ete av dette brød». — Vi ber en angerbønn med barnet og oppvekker tro, håp og kjærlighet. Vi kan så fortelle det søndagsevangeliet eller en annen begivenhet fra Jesu liv. — Vi overveier hva vi vil be om og hvem vi vil be for — når Kristus, livets brød, er gjest i vår sjel.

Fastebestemmelsene er så lette nå at de ikke skulle hindre noen i å motta den hellige kommunion.

La oss ta denne oppgaven: å forberede vårt barn til det første møte med Kristus i Eukaristien, *meget alvorlig*.

En prest sa engang: Bare når det lykkes oss, med Guds nådes hjelp, å oppdra en generasjon av eukaristisk levende sjeler tør vi håpe å skaffe Kirken slike kristne som den i de forestående, stormfulle tider så nødvendig trenger til.

«St. Olav» takker for tilbud og hjelp fra noen av våre lesere i Trondheim, Oslo og Stockholm, i anledningen artikkelen **KAN NOEN HJELPE?** i nr. 8.

OMSORG FOR DE DØENDE

Det er noe merkelig ved de siste års kulturdebatt i Norden: den har stadig kretset omkring døden. Døden som fenomen, problem og angstska-pende realitet. Siden begynnelsen av 60-tallet har problemet barmhjertig-hetsdrap vært diskutert med stort alvor. Kanskje mest i Sverige og Danmark, hvor filosofen I. Hedenius og legene B. Strandberg og Cl. Blomquist har skrevet vektige ting. Senere var det «Crafoord-debatten» med transplantasjonsproblematikk og definisjon av døden (St. Olav nr. 12 1966). De siste måneder har mer vært preget av spørsmålet om vår personlige holdning til døden og den døende.

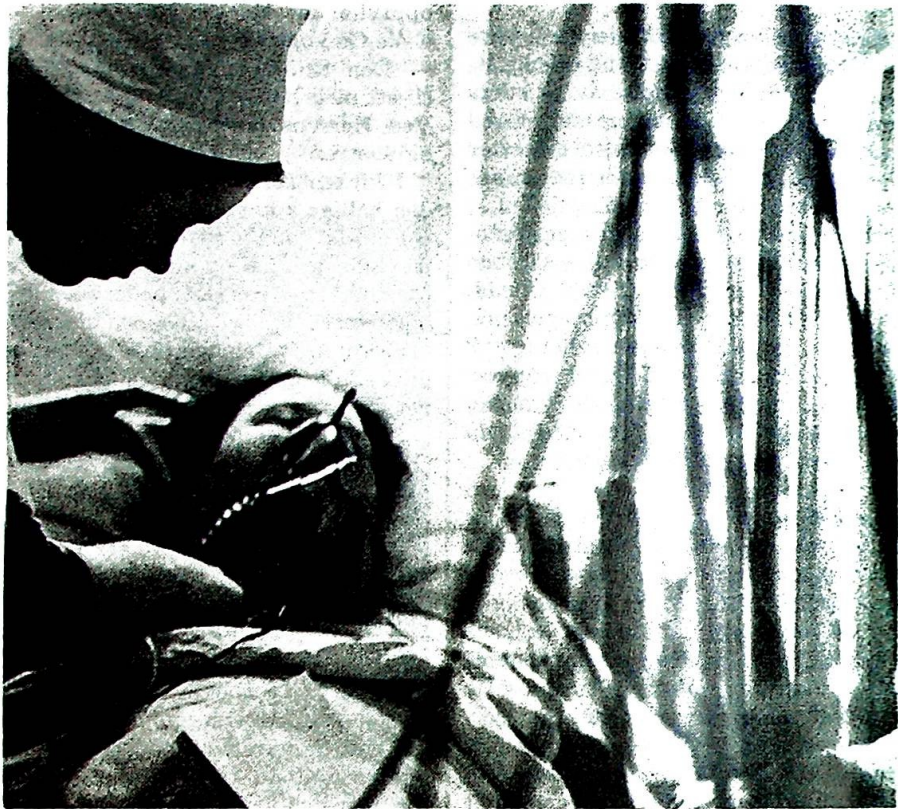
Like over nyttår hadde Svenska Dagbladet en serie artikler av kjente kulturpersonligheter som skrev om vår tids menneskers dødsangst og hvorledes den døende opplever selve døden. «Vill man bli vän med livet måste man söka göra sig vän med döden», skrev fil. dr. Alf Ahlberg i en særlig tankevekkende kronikk om «vår gode, alvorlige søster Død som ingen levende kan unnfly» (Frans av Assisi). Den danske psykiater tok opp de samme spørsmål i et intervju i Politiken nylig: «Hvordan døden gøres mild og smerter tålelige».

Tidligere var man mer vant til døden. Den var noe som tilhørte hverdagen. Døden krevet sine offer i yngre alder, — og hjemme. Nå har legekunst og hygiene forskjøvet dødens øyeblikk langt inn i alderdommen, og vi isolerer de døende i sykehus og aldershjem.

Jeg er en ung lege og har allerede sett mange dø. Det er nesten et privilegium i dag. Svært mange av mine venner har aldri sett et dødt menneske og langt mindre en dødsprosess.

Uvisshet føder angst. Når de fleste ikke lenger kjenner døden som en naturlig hendelse, føler de frykt for sin egen død. Der ligger nok også innerst i ethvert sinn en dyp og almen angst for døden som livets ukjente slutt. Den levende frykter oppløsning til intetheten. Religionsfilosofen som forneker Åpenbaringen, mener her å finne en ønskeprosjeksjon hinsides i troen på det evige liv.

Angst for døden gjør at man fortier realiteten og fortrenger den til ube-

visste skikt i vår sjel, hvorfra den gjenoppstår med nevrotisk spenning og gir forsøket angst. Allikevel tror jeg det de fleste knytter sin angst til, er den forestilling at døden er en smertefull og ubehagelig hendelse.

Men den døende har det ikke vondt. Det erfarer legen ofte. Mennesker som er kalt tilbake til livet fra dødens terskel, beretter det samme. Ofte synes døden å være en behagelig prosess med visjoner og en eiendommelig ro og lykkefølelse. Mennesker som lider i smerte og ubehag, taper i den siste tid før døden sine plager. Men det ser da fryktelig vondt ut, sier mange pårørende som er tilstede ved sine kjæres dødsleie. De ser uroen, farveforandringen og hører rallingen og stønningen og tolker megen lidelse inn i disse fenomener som i virkeligheten bare er ytre tegn på en dødsprosess som den døende forlenget ikke opplever bevisst.

Det er bare en ting den døende og især dødssyke opplever intenst. Det er følelsen av at andre mennesker, fra det øyeblikk han er dødsmerket, viker fra ham. Den døende er grenseløst ensom.

Cicely Saunders heter en brite som har sett dette klarere enn noen — og som har tatt konsekvensen av det.

Foran meg har jeg et merkelig lite skrift fra hennes hånd. «Care of the Dying», heter boken, men tittelen er like meget hennes eget motto. Egentlig var hun sykepleierske. Senere ble hun sosialkurator. Alt tidlig ble hun opptatt av problemene til mennesker med kreft og andre tærende sykdommer i siste stadium. Hun så klart deres menneskelige behov, men oppdaget også mange uløste medisinske problemer. I 1951 begynte hun derfor å studere medisin og forsket senere meget med smertestillende og beroligende medikamenter. Hun har viet sitt liv til å gi dødssyke mennesker et godt dødsleie ved hjelp av menneskelig forståelse, riktig pleie og fornuftig bruk av medisiner. Nu er hun en anerkjent ekspert i denne medisinske «spesialitet» og er nylig belønnet ved utnevnelsen til «Officer of the Order of the British Empire».

Cicely Saunders har meget imot euthanasi — barmhjertighetsdrap. Både fordi det strider mot hennes dype religiøsitet og fordi hun mener

det er unødvendig. Vi kan nesten alltid gi enhver pasient en euthanasi i ordets opprinnelige betydning (en god død).

Med stor menneskelighet råder hun legen, sykepleieren og de pårørende i den *kunst* å ha omsorg for en døende. Skal pasienten vite at han skal dø? Som regel, ja. Ellers får ikke pasienten anledning til selv å gi dødsleiet preg av fullbringelse. Men enhver pasient må få vite det på en måte som passer for ham. «Den viktigste regel er kjærligheten.»

De fleste er redd døden fordi de tror den er plagsom. Så kan og må de beroliges ved opplysning. Vet pasienten sin skjebne, viser erfaringen at legen og de pårørende er mer redd for tanken på døden enn den døende selv. Dr. Saunders legger stor vekt på samarbeide. Slekt, venner, pleiere, lege og prest har alle noe å gi *sammen*.

Med stor kyndighet råder hun legen som har ansvaret for pasienten. Hun vet av erfaring hvorledes smerter og lidelser skal reduseres til et minimum, slik at de siste uker og måneder kan bli «ikke et nederlag, men livets fullbyrdelse». Alt som har en god virkning anbefales. Også alkoholen! Ellers kan den være mange menneskers undergang, for den døende, derimot, en velsignelse. «Vi må gjøre alt for at pasienten *lever* til de dør.»

Og la ikke de døende bli ensomme! Disse i sannhet handicappede trenger medmennesker. «Det som hjelper en människa att dö kan vara något så enkelt som en hand att hålla i, en blick att se inn i» (Gösta Harding). Men spar dem for sentimental sympa-

KAN MAN STOLE PÅ —

(Forts. fra side 133)

73 prosent av de som ble spurt ønsker en forandring i Kirkens nåværende holdning til befruktningshindrende midler. Når det gjelder den tidligere omtalte gruppe av menn og kvinner under 35 år er det tilsvarende tall her hele 89 prosent.

(Bare 18 prosent av de som ble intervjuet mente at den såkalte rytmetode var effektiv. Åtte av ti i gruppen 35 år og yngre ville foretrekke at Kirken godkjenner bruken av fødselskontrollerende piller. Mange prest er enige. Pastor Michael Tighe, kapellan i St. Josephs kirke i Boston sier det slik: «Hvis et ektepar forsøkte å unngå en barnefødsel fordi de gjerne ville reise til Europa på ferie, ville jeg nøle med å gi dem absolusjon i skriftestolen. Men hvis de hadde hatt fem barn de siste fem år og derfor ble engstlige for å leve sammen, ville jeg si ja til bruken av fødselskontrollerende midler.» Men et flertall av amerikanske katolikker venter ikke lenger til de har fått fem barn eller fremlegger spørsmålet for sin skriftefar. For dem er saken allerede avgjort, de har allerede godtatt disse tingene, hevder bladet.)

ti. Intet er mer ødeleggende for deres moral.

Så blir døden naturlig og rolig. «Skal jeg ta med noen beskjed for deg, doktor?», spurte en døende som var like fast i sin tro som dr. Saunders selv.

■ Amerikanske katolikker (ihvert fall de 993) har også forskjellig syn på abortspørsmålet. 58 prosent støtter Kirkens i dens tradisjonelle standpunkt, 28 prosent er uenige og 14 prosent er usikre. Det er likevel ingen stor stemning blant legfolk for en større forandring i holdningen til dette spørsmål.

Skilsmisse er et menneskelig problem blant USAs katolikker. Bortimot 75000, 80 prosent av katolikker som faktisk blir skilt fra sin ektefelle, gifter seg igjen og reduseres dermed ifølge «Newsweek» til en skyggetilværelse i Kirkens liv. 39 prosent av de som ble spurt i undersøkelsen var for en nyvurdering av skilsmisseproblemet, 50 prosent var meget sterkt imot enhver forandring her.

(De som erklærte seg villige til å godta skilsmisser, tilføyet at det bare gjaldt under spesielle forhold, for eksempel sa 46 prosent av dem at det ville være riktig for en mann å skille seg fra en kvinne hvis hun ble mentalt syk. 48 prosent ville godta at en ung kvinne kunne skille seg fra en eldre mann som var alkoholiker.) Men kanskje den mest dekkende uttalelsen kom fra en ung mor som sa rett ut: «Jeg tar ikke på langt nær et så liberalt syn på skilsmisselovgivningen som jeg gjør i spørsmålet om fødselskontroll.»

Vårt utdrag av dette stoffet er selvsagt mangelfullt. Men det gir oss ihvert fall svar på eventuelle spørsmål om det er *Ærlighet i Kirken* — et klart ja. Moderne massemedia, bl. a. katolsk presse, skal helst speile denne ærlighet.

ST. OLAV

Vi kommer hver 14. dag og et årsabonnement koster bare kr. 25,—. Abonnement kan bestilles i ekspedisjonen, Akersveien 5, Oslo 1, tlf. 20 72 48.

Bysantinsk-slavisk høymesse

Søndag 7. mai vil høymessen kl. 11 i St. Olavs kirke, Oslo, bli feiret etter bysantinsk-slavisk ritus.

Mgr. Miroslav Marusyn, sjelesørger for ukrainske katolikker i Norge, vil selebrere. Medvirkende: St. Olav's kirkekor.

Alle som har interesse i Østkirkens vakre liturgi bør benytte denne anledning til å delta i gudstjenesten. Norsk tekst vil bli utlagt.

En vidunderlig vakker grammofonplate:

RUSSISK PONTIFIKALGUDSTJENESTE

Romanos-koret for østkirkelig liturgi, Essen. Spiritaner presteseminariums kor, Köln, guttekor og selebranter.
30 cm. mo./ste. kr. 36.50

Andre plater med Østkirkens liturgi:

Østkirkens hellige liturgi. Bysantinsk-slavisk ukrainsk ritus. 30 cm. mo./ste.	> 41.50
Russisk kloster-vesper. 30 cm. mo.	> 36.50
Russisk vesper og morgenbønn. 30 cm. mo.	> 31.75
Johannes Chrystomos' liturgi, sunget på rumensk. 30 cm. mo.	> 31.75
Den gresk-ortodokse kirkes liturgi. 30 cm. mo.	> 41.50
Legender og hymner fra Østkirken. En 17 cm. plate med bok. Ikonreproduksjoner i sort og hvitt	> 31.00
Athos. Praktfullt bokverk med en mengde illustrasjoner i farger fra munkesamfunnet på Athosfjellet + en 17 cm. plate	> 70.00

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersveien 5, Oslo 1. Telefon 20 72 48

Åpent kl. 9—16, lørdager 9—14

CARITAS- RAPPORT

Caritas Oslo, Katolsk flyktningehjelp som ledes av pastor Harald Taxt har sendt ut en rapport for 1966. Vi gjengir noen punkter av beretningen:

Flyktningearbeidet (ungarske flyktninger, ungarske og polske «avhoppere» og enkelte andre):

Oppgavene har vært fordelt på følgende måte: Praktiske spørsmål som ordning av innreise- og arbeidstillatelse, sprogundervisning, arbeidsplassering, boligplassering samt finansiell støtte i den første tilpasningsperiode har vært overlatt sekretariatet. Likeledes samarbeidet med Vatikanets hjelpeorganisasjon Pontificia Opera de Assistenza og de internasjonale flyktningorganisasjoner i tilfeller hvor de nye flyktninger er kommet fra flyktningeleirene i Italia. Både disse saker og avhoppersakerne har dessuten vært behandlet i samarbeid med Statens Utlendingsråd, politiets fremmedkontroll og sosialkontoret. Til tross for at dette kontor ytet betraktelige bidrag til avhoppernes opphold inntil arbeid kunne skaffes dem, regner vi med et utlegg på ca. kr. 1 000 pr. person til klær og sprogundervisning. For polakkenes vedkommende bidro Det Norske Flyktningeråd til et sprogkurs holdt i Caritas' Europahjem av Polsk Krigsdel-takerforbund.

Patrene Horvath og Terescsenyi har vært på kontinuerlige reiser rundt omkring i landet for å besøke sine landsmenn og holde gudstjeneste for dem. Reiseutgiftene har vært dekket av Caritas

Immigrantarbeidet (italienske og andre gjestearbeidere, hysesøkende):

Den største vanskelighet her såvelsom i avhoppersaker og saker gjeldende nye flyktninger, er de manglende sprogkunnskaper, idet de fleste fabrikk og verksteder vegrer seg for å ta inn folk som ikke forstår en ordre og som selv ikke kan gjøre seg forstått. Hvor det gjelder

INN I SAMFUNNET (Forts. fra side 137)

kristen tro og en felles kristen disiplin. Og middelalderen hadde ikke nøyet seg med å drømme om dette samfunn, den hadde også langt på vei prøvet å bygge det opp. De kristne kirker vennet seg dermed til å betrakte seg selv som en integrerende del av det man gjerne kaller en «kristenhet», de opplevde det som moderne historikere har kalt «den konstantinske æra» etter keiser Konstantin, dvs. den tusenårige historiske periode hvor den gamle sammensmeltning politikk og religion som karakteriserte den antikke verden nå ble ordnet i kristen regi.

Selv om avviklingsprosessen av dette mønster nå har vært i gang i snart 500 år, er vi ennå ikke helt kommet ut av den konstantinske æra; statskirkesystemet, der hvor det fremdeles eksisterer, er et talende bevis for dette. De kristne kirker, og da ganske spesielt den som hadde vært kristenhetens ryggrad i middelalderen, den romersk-katolske kirke, hadde organisert seg selv som den åndelige del av samfunnet, og som dets åndelige formynder. Det som dukket opp på ikke-kristent hold med fordring på å fremme menneskets sak, ble dermed betraktet som en *splittende* faktor, som en trusel mot en annen og viktigere menneskelig verdi, nemlig enheten. Derfor ble man

familier er boligspørsmålet det største problem.

Annet sosialarbeid (norske statsborgere og etablerte utlendinger).

Dette arbeid begrenses naturlig til særtilfeller av sykdom, arbeidsløshet o. l., til ugifte mødres problemer, eldres problemer og meget ofte til boligproblemer. Caritas Oslo har forsøkt å yte hjelp i form av veiledning, økonomisk støtte eller lån, uten hensyn til nasjonalitet i slike tilfeller.

vidne til den paradoksale situasjon, at enkelte verdier som hadde sin umiskjennelige opprinnelse i det kristne evangelium ble følt som trusel av det bestående kristne samfunn. Man kan beklage det, men det er allikevel ikke umulig å forstå det. Når den organiserte kristne tro hadde vært det sement som i mer enn tusen år hadde holdt bygningen sammen, kunne sprekkeene ikke oppfattes annerledes enn som en trusel mot selve mennesket, dvs. mot en vital del av dette samfunn. Derav kom mange misforståelser, og de er ikke eliminert ennå.

Det moderne Europa er en verden som for en stor del ble til ved å frigjøre seg fra en eldre verden som ikke lenger tilfredsstilte de dypeste krav om rettferdighet, frihet, likhet og brorskap. Det føler seg derfor ganske naturlig på vakt overfor sin gamle «formynder», som jo ikke alltid forsto sin besøkelsestid.

DEN NYE SITUASJON

Det avgjørende er imidlertid at de prinsipper som har ligget til grunn for den «konstantinske» samfunnsoppfatning er tidsbestemte og følgelig relative i kristendommens åndelige historie. De hører ikke med til urkirkens struktur. Derfor kan også de kristne kirker i dag frigjøre seg fra dem uten å miste sin identitet. Den trosholdning derimot og det menneskesyn som jeg omtalte først, tilhører kristendommens umistelige arv. Derfor kan det nok være eksempel: *fredsarbeidet*. Ut fra et re en smertefull prosess for de enkelte kristne kirkesamfunn å legge den konstantinske æra bak seg. Men det er ikke på noen måte en prosess som truer deres eksistens. Og jeg mener at de senere dokumenter som er kommet på katolsk hold og som behandler nettopp vårt problem i aften, nemlig Kirkens forhold til verden av i dag, beviser at i hvert fall den katolske kirke er kommet langt i sin konversjon på dette punkt.

(Forts. neste side)

TUNGHØRTE

Har De nedsatt hørsel bør De prøve et av våre nyeste OTICON HØREAPPARATER, en HØREBRILLE, eller BAK ØRET-modell «vekt 6 gram».

OTICON selges i 65 land hele verden over. Leveres fra Europas eldste høreapparat-firma grunnlagt 1904.

Vi har apparater fra kr. 550,—. Alle typer er godkjent for trygdekassestønad.

Førlang brosjyre — eller avlegg oss et besøk.

A/S AMERICAN NORWEGIAN OTICON, A. BRUCE - 47 års praksis.

Fridtjof Nansens plass, 6, Oslo 1, Tlf. 42 33 32.

«ECCLESIAE SANCTAE»

Pave Paul VI's Motu Proprio av 6. aug. 1966 om regler for iverksettelsen av fire av Konsilets dekreter foreligger nå i norsk oversettelse.

Det gjelder dekretene om biskopenes hyrdeverv i Kirken, prestenes tjeneste og liv, orenslivets tilpasning og Kirkens missionsvirksomhet.

Oversettelsen har et forord av biskop John W. Gran og fåes på St. Olavs Forlag, Akersveien 5, Oslo 1. — Pris kr. 5,50.

Jeg skal ikke gå så langt tilbake som til Leo XIII's rundskriv Rerum Novarum i 1891. Det er et ledd i samme paves forsøk på å markere Kirkens og samfunnets ansvar i forhold til hverandre, nettopp på det tidspunkt da industrialiseringen skaper nye og tildels menneskefiendtlige tilstander i samfunnet. Men intet tyder på at allerede Leo XIII akkurat så vårt problem. Møtet med de totalitære regimer åpnet nok for en stor del Pius XI's oyne i tredveårene, men jeg tror heller ikke at han helt klart så hva vi nu taler om. Det han gjorde var å legge grunnen til den senere utvikling. Og det er verd å merke seg at de første vesentlige katolske bidrag til vårt problem — og jeg tenker her først og fremst på samfunnsstenkeren *Emmanuel Mounier*, den franske personalist

— fremkommer under Pius XI's pontifikat: Mouniers tidsskrift «Esprit» ble grunnlagt i 1932.

Med efterfølgeren Pius XII opplever vi så en merkelig blanding av fremsynthet og lukkethet i de gamle tankebaner. Pius XII var jurist, og forsto betydningen av å ordne menneskenes samkvem på et solid juridisk grunnlag. Derfor støttet han også helhjertet de Forente Nasjoners organisasjon. Men han følte seg fremdeles hovedsakelig som verdenskatolisismens overhode og katolikkenes forsvarer.

I sitt første rundskriv om «Vårt sosiale ansvar i den økonomiske utvikling» henvendte hans efterfølger Johannes XXIII seg fremdeles egentlig bare til den katolske kirke (*Mater et Magistra*, 15. mai 1961). Det egentlige gjennombrudd kom med «Pacem in Terris» (Fred på jorden, Skjærtorsdag 1963). Meget karakteristisk er adressen nå til «alle mennesker av god vilje». Og appellen ble hørt av slike mennesker. De norske avisredaktører var visst på påsketur da nyheten kom,

derfor ble den i første omgang nesten ikke nevnt i den norske presse. Men lesningen av de utenlandske blad åpnet fort journalistenes øyne også her på berget: Den pavelige rundskrivelse var en verdensbegivenhet og skapte historie. Her var det en åndens makt som gjorde seg gjeldende i menneskets tjeneste. Miraklet er skjedd: paven uttaler seg her slett ikke som en humanist, som for å få sine medmennesker i tale stiller sin kristne tro i parentes — en parentes som de troende gjerne må lese hvis de ønsker det. Nei: paven taler som en prest ut fra evangeliet. han taler om det som Gud har åpenbart. Men samtidig taler han om de ting som alle mennesker er opp-tatt av, det som angår dem alle. Bevisst eller ubevisst ble dette forstått og bare dette kan forklare en hel verdens intense deltagelse i pave Johannes' konsentrerte innsats for konsilet, og i hans døds-kamp i dagene omkring pinse 1963.

TRE DOKUMENTER

En nøkkel var blitt funnet, og selv om den nuværende pave, Paul VI, uttrykker seg annerledes enn pave Johannes, fordi han er en helt annen mennesketype, er det den samme linje som blir fulgt. Og her må jeg nevne tre dokumenter: (Forts. n. side)

«Bær hverandres byrder», Gal. 6,2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag fra kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,
Oslo 3.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 10. mai: Messe i St. Olavs kirke kl. 19. Deretter samvær i foreningslokalet. Grunnet programforandring 5/4, vil fru Sopp Colbjørnsen holde sitt foredrag med lysbilder: «I Frans av Assisi's fotefar. Det hellige La Verna-fjellet i Toscana.»

Alle interesserte damer er velkommen.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke	}	Arendal
Lunden Kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke	}	Hammerfest
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus	}	Hønefoss
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Lillestrøm
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikael's Kirke	}	Tromsø
St. Mikael's Prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Trondheim
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Tønsberg
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeth Hosp.	}	
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs kirke	}	
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

Menighetspleien

har midlertidig sitt kontor på St. Josephs Institutt hver onsdag fra kl. 11—12.

Oslo Katolske Bibliotek

Akersvn. 5, Oslo - Tlf. 20 72 97

Åpent hver dag unntatt lørdag kl. 11-13

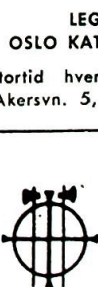
Mandag—Onsdag—Fredag også fra kl. 17—19.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4 - Tlf. 67 23 83

Kontortid 11—13.

Alle dager unntatt lørdag.

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSK BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 20 72 97

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

a) Paul VI's tale i FN den 4. oktober 1965 som er meget karakteristisk for denne innstilling. Alle husker pavens inntrengende rop: «Aldri noen sinne den ene nasjon mot den andre i krig, aldri! Aldri!» Men mer opplysende er pavens ord i begynnelsen av talen: «Et løfte blir oppfylt som Vi har båret i Våre hjerter i nesten to tusen år. Ja, dere vet det! Vi har vært lenge underveis, og Vi bærer med Oss århundreders historie, og her feirer Vi avslutningen på en lang og møysamlig pilgrimsvandring, med lengsel etter å få hele verden i tale, fra den dag hvor det ble befalt Oss: Gå ut i all verden og bring det glade budskap til alle folkeslag! Men alle folkeslag, det er jo dere!»

b) Enda viktigere er det omfattende dokument fra Det 2. Vatikanokonsil som har fått titelen «Den pastorale konstitusjon om Kirken i verden av i dag». For her finner vi en utredning om hvordan og hvorfor Kirken skal eksistere i dialog med sin samtidige verden, med den høytidelige innled-

ning som jeg her må sitere: «De gleder og håp, den sorg og angst som våre dagers mennesker føler, og da især de nødstedte og alle de som har tungt å bære, er også Kristi disiplers gleder og håp, sorg og angst, og intet av det som angår mennesket er uten gjenklang i de kristnes hjerter.» Andre konsildokumenter, ikke minst erklæringen om de ikke-kristne religioner, viser på hvilken måte samarbeidet med alle mennesker av god vilje, til nytte for denne verden, kan fremmes. Det dreier seg her, ikke om vage sympatierklæringer, men om konkrete retningslinjer og reform-forslag. Den katolske kirkes standpunkt er klart: Verden av i dag trenger i høy grad Kirkens innsats, men Kirken kan heller ikke bli seg selv uten å lære av og tjene menneskeheten også på dens nåværende stadium i utviklingen.

c) Den andre del av konstitusjonen om Kirken i verden av i dag tok opp enkelte mer presserende problemer, men det er selvfølgelig ofte vanskelig å komme frem til slagkraftige uttalel-

ser når man forsøker å skape enstemmighet i en forsamling av to og et halvt tusen konsilfedre. Til det formål er encyklika-formen, som ikke krever det samme apparat, adskillig smidigere. Derfor var det med spenning man ventet på det bebudede pavelige rundskriv om Landenes utvikling. Dokumentet ble utgitt påskedag i år og skuffer sannelig ikke forventningene. Nå har man ennå ikke hatt så megen tid på seg til å studere pavens brev «Populorum progressio», men det er allerede klart at pavestolen dermed rykker ut som en meget viktig faktor for å fremme en realistisk solidaritet mellom alle folkeslag. I det hele tatt er det betegnende å se hvilke verdensaktuelle emner de to siste paver fortrinnsvis har valgt for sine rundskriv

(Forts. neste side)

HYBEL ØNSKES

av ung katolsk dame ansatt ved Rikstelefonen i Oslo fra september 1967.

Kari Johansen,
Laurits Andersensgt. 12, Lillehammer

R.I.P.

Vår kjære søster
MARCELLA LECHTENBERG

døde stille idag
styrket med kirkens nådemidler
76 år gammel.

Bergen 15.4-1967

Sr. Hieronyma.

KRISTIANSAND S.

DET LIGGER I NAVNET
TAPET FÅR DE HOS

TAPET OG KUNST

Tollbodgt. 15 a - Tlf. 23 930

ARENDALE

MØRLAND-SKO

Tlf. 22 802

Selvsalgforretning

ARENDALE

ADEL ELLEFSEN

Aut. Installasjonsforretning

Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460

BYGGMESTER HANS NILSEN

Neset 362
Arendal
Tlf. 22 647

SHELL — ARENDAL

TELEFONER:
Kontor 22 013
Anlegget 21 848

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

American Foto

SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER

Engene 4 - Tlf. 83 11 45
Filial: Tollbodgt. 16 - Tlf. 83 65 65

TYRILYS

1/3 TYRI
FABRIKKER
Drammen

Har også landets eneste bivokspresseri

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

velser. De svarer alle sammen til det tema vi behandler i aften.*

Nå er det selvsagt slik, at pavestolen ikke på noen måte er ensbetydende med hele den katolske kirke. Egentlig burde jeg i første rekke ha nevnt alle de mennesker som hver i sin sektor fører denne samtale mellom dagens kirke og dagens verden. Pavens ord ville være tomme, ja de ville overhodet aldri vært mulige, dersom

de ikke var et ekko av de tusen fruktbare former for samarbeide som allerede eksisterer. Men det er nå en gang den katolske kirkes styrke — og enkelte ganger dens svakhet — at den er så sterkt sentralisert, dvs. at impulsene i dens midte får gjenklang i hele verden når Kirkens høyeste og universelle embede har gitt dem sitt stempel. I den nuværende situasjon tror jeg at det er meget gunstig at der finnes et internasjonalt organ for

å hjelpe de kristne til å fatte, at deres ansvar idag gjelder i verdensmålestokk. Her kan sammensetningen: evangeliets surdeig og pavestolens autoritet, vise seg å være av meget stor vekt i dagens verden. Det er i hvert fall det vi satser på, forhåpentlig ikke forgjeves.

* Etter hva «St. Olav» erfarer, er en norsk oversettelse av pave Pauls nye rundskrivelse om verdensnøden under forberedelse.

TÅSEN BOK OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

SØREN HANSEN
Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05
Privat 55 77 87 - 69 43 72

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A/S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

C. Tennant Sons & Co. As

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 13 94

E. Sunde & Co. Røeleggbedrift A/s

Varme- og sanitæranlegg

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

WISBECH
AKTIESELSKAP

MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

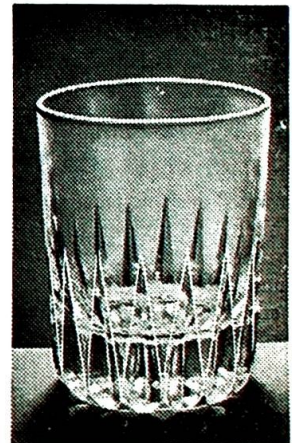

HØYESTERETSADVOKAT

GEORG LOUS

DRAMMENSVN. 4 - OSLO

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Snobbete i utførelsen og støl formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene.

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontingent o. l. bes vennligst rettet til bladets **ekspedisjon:** St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo. Tlf. 20 72 48.

FILM I «ST. OLAV»

«Hvorfor omtaler dere film i «St. Olav»?», spurte en lett aldrende leser av bladet. Selv gikk han sjelden eller aldri på kino, og kunne — uten derfor å avvise filmen som underholdning eller kunststart — vanskelig se at dette skulle være stoff av betydning.

Svaret har mange sider. En av dem er at de yngre og helt unge har et ofte sterkt opplevd forhold til film. Den enkleste statistikk forteller oss, at den katolske befolkning i Norge i dag er nettopp en uttalt *ung* befolkning — mer enn i andre kirkesamfunn. Et annet moment er at Vatikankonsilet med sitt dekret om «Massemediene» innstendig *oppfordrer* til konkret filmveiledning og legger stor vekt på at Kirken både skaper instanser for våkent vurderende kritikk og et sunt filmskjønn hos de troende.

Dette er ellers ikke noe nytt — vi har i årtier hatt en katolsk filmpresse, særlig i Europa og USA. Vurderingen av filmene, estetisk og moralsk, faller selvfølgelig på den enkelte filmkritiker, men han arbeider ikke akkurat i et tomrom. Sammenligner en filmkrittikkene i den katolske presse i de vestlige land, blir en slått av hvor enige kritikerne stort sett er seg i mellom, uten at der foreligger noen slags samordning eller direkte påvirkning. Tendensen har vært den samme, særlig de siste 8—10 årene: Større sans for filmens egenverdi som kunststart, mindre iver etter å anlegge et ensidig moralsk, altfor ofte moraliserende syn på filmene. Mange steder omtales bare filmer som rager over et visst kvalitetsnivå — grosset av den kommersielle film vurderes ikke. (Dette kan ha sine betenkelige sider!) Kommisjoner av foreldre, oppdragere og geistlige gir i enkelte land filmene en slags moralsk veiledende «karakter», som i «kodesprog» gir et holdepunkt for en pastoral rådgivning. I en rekke kontinentale land er jo de private filmklubber så tallrike, ikke

minst på kirkens grunn, at en viss veiledning kan være ønskelig — i Frankrike ser en ofte denne vurdering oppslått i kirkens våpenhus sammen med kunngjøringene. Fra et kjent og godt belgisk katolsk filmtidsskrift («Amis du film») gjengir vi den der brukte *moralske* vurdering (i hvert enkelt tilfelle nøye adskilt fra den filmatiske og estetiske!):

1. For alle.
 - 1a. Også for et publikum bestående bare av barn.
 - 1R. For alle — med små forbehold.
2. For voksne.
 - 2a. Også for tenåringer.
 - 2R. For voksne — med forbehold.
 - 2RR. For voksne — med markert forbehold.
3. Moralsk sett å fraråde.
4. Moralsk sett forkastelig.

I klasse 3 og 4 faller bare et nokså begrenset antall filmer — vesentlig spekulasjonsfilmer i sex og vold. Den katolske filmkrittikk som *helhet* synes å vise voksende forståelse for at en kristen etikk kanskje bør være mer betenkt ved voldsforherligelse og sadisme enn ved erotisk åpenhjertighet. Selvom tidens litteratur presse og film er over-erotisert, også *utenfor* den egentlige «pornobølge», og avgjort kan virke forsimpelende på innstillingen til kjærlighetslivet, så er spekulasjonen i grusomhet og brutalitet egentlig et sykeligere trekk ved det moderne underholdningsliv. Langsomt demrer også sansen for, at mange av «krigsfilmene» egentlig er et farligere anslag mot en evangelisk oppfattet menneskelighet enn adskillig frivolititet. Krig er barbari og tragedie — ikke speiderguttlek, som i mange filmer.

Som fjortendaglig organ kan «St. Olav» bare omtale en brøkdel av filmene på det

norske marked. Omtale er ikke nødvendigvis *anbefaling* — det sier vel seg selv. Likeledes må det være innlysende at vurderingen er innsiktet på voksne lesere med filminteresse. Her som ellers får foreldre og oppdragere vise ansvar og skjønn — i enkelte tilfeller kanskje med større strenghet enn en ofte lempelig filmsensur, hvis kriterier er respektable, men ikke uttalt kristne. En katolsk filmvurdering må i dag styre klar både av snerperiet og lett-sinnet — først og fremst ved å huske, at i den ytterst profane verden vi i dag *ferde* i, er det viktig å skjerpe egenskaper som skjønn og kritikk. En bør ikke, heller ikke på de unges vegne, over-dramatisere farene ved adskillig påvirkning som for bare en menneskealder siden ville reist et sjokkert ramaskrik, men som i dag er en del av hverdagen. Filmen er, på godt og ondt, en del av det moderne menneskes verden og dermed en utfordring til hva vi personlig og med andres hjelp har bygget opp av verdier *i oss selv* — det er den «indre domstol» som teller. Her som ellers må vi *velge* — ikke bare i det brogede tilbud av kunst og banalitet, drøm og ramsalt virkelighet, avspenning og ansporende medopplevelse som spillefilmene sum byr oss. Men innenfor hver enkelt film, hvor ofte det gode og det dårlige kan inngå de selsomste forbindelser. Som i livet selv.

brm.

HVORFOR?

Det er ikke ofte vi har anledning til å beklage oss over at Statens Filmkontroll virker *for streng* — av gode grunner. Men over en avgjørelse som forbyr Thomas More — filmen «En mann fremfor alt» for tenåringer må vi jo måpe — i voldsfilmene tidsalder. Hvorfor?

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., Helge Erik Solberg, Gunnar Magnus og Jan Cato Mollestad.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 25 pr. år, kr. 12.50 pr. ½ år. Utlandet kr. 30.

Annoser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21.